

de journalist

Hernieuw
uw lidmaatschap!

TOT HIER EN NIET VERDER
Rondetafel met vier
politieke journalisten

**Annemie Bulté over haar
trouw aan 'Humo'**

**Lode Delputte: halftijds journalist,
halftijds onderwijzer**

“Je moet de leraar in jezelf vinden”

POL DELTOUR
NATIONAAL
SECRETARIS VVJ

Werk op de plank

Nog één keer willen we terugkomen op het interview met Rik Torfs in ons vorige nummer en de vele reacties erop. In dit magazine zijn we het debat over ons metier nooit uit de weg gegaan, en we zullen dat ook in de toekomst niet doen. Maar zoals eerder op onze website vermeld, waren de uitspraken van Rik Torfs wel bijzonder deloyaal tegenover onze beroepsgroep, en tegenover de redactie van *De Standaard* in het bijzonder. Dat Torfs niet houdt van militante journalistiek (zoals voor het klimaat of tegen racisme) is zijn recht, maar was voor velen van ons een stomp in de maag. Ook het journalistieke bronnengeheim 'een privilege uit het verleden' noemen, getuigt van weinig inzicht. De redactie van dit blad zal erop letten dergelijke ongepaste mediakritiek in het vervolg beter te situeren.

Het mag niet doen vergeten dat er heel wat belangrijk werk op de plank blijft liggen. Zoals: alle journalisten bewust maken van hun verplichtingen in het kader van de GDPR. De VVJ werkte hierover in het kader van de MediAcademie van de uitgevers een praktische handleiding uit die online ter beschikking is. Op bedrijfsniveau hadden we constructief overleg met De Persgroep over nieuwe contracten die aan de paar honderd regionale correspondenten van *Het Laatste Nieuws* werden voorgelegd.

ALS BEROEPSUNIE ZIJN WE MAAR ZO STERK ALS JOURNALISTEN BEREID ZIJN TOT WEDERZIJDSE STEUN

Ook fake news is een werkthema. Hoe onderscheiden we ons werk van desinformatie, hoe bevorderen we zoveel mogelijk onze eigen nieuwswaarde, én hoe vermijden we dat overheden dit thema al te gretig naar zich toetrekken, met mogelijk ook *collateral damage* voor de klassieke nieuwsmedia tot gevolg?

Intussen beraadt de Senaat zich over de invoering van een recht tot antwoord op internet, en bezorgde de VVJ de Hoge Vergadering een gestoffeerd advies ter zake. Het Grondwettelijk Hof dan weer volgde ons in onze kritiek op een recente wet die de openbare instelling Delcredere volledig onttrok aan de openbaarheid van bestuur. En bij datzelfde Hof dienden we zopas een verzoekschrift in om een wetsbepaling te vernietigen die burgers consulaire bijstand ontzegt wanneer ze naar conflictzones in het buitenland trekken – een wetsbepaling die ook journalisten treft. Meer over een en ander in dit blad en op onze site.

Tegelijk moge duidelijk zijn dat de VVJ echt wel meer probeert te doen dan haar leden enkel wat materiële voordelen verlenen. Mede daarom blijft uw solidariteit, ook in 2019, essentieel. Als beroepsunie zijn we maar zo sterk als journalisten bereid zijn elkaar wederzijds te steunen.

WERKTEN MEE

Coördinatie: Pol Deltour - Piet De Loof, pol.deltour@journalist.be, piet.de.loof@gmail.com || **Eindredactie:** Piet De Loof || **Vormgeving:** Revista (www.revista-media.be) || **Medewerkers:** Pol Deltour - Pieter Knapen - Charlotte Michils - Monica Moritz - Jean-Paul Mulders - Sandra Noben - Marleen Sluydts - Inge Stiers || **Coverfoto:** Olivier Matthys || **Redactiesecretariaat:** Huis van de Journalist, Zennestraat 21, 1000 Brussel, Tel. 02/777 08 40 info@journalist.be - www.journalist.be || **Abonnementen en reclameregie:** Marleen Sluydts, info@journalist.be || **Druk en verzending:** Graphius

INHOUD

12

ACTUEEL

Renée Moernaut
onderzocht berichtgeving
over klimaatverandering

14

ACTUEEL

EU versterkt bescherming
van klokkenluiders

18

FOTOROL

Eva Verbeeck kiest
Rebecca Fertinel

25

Beslissingen van
de Raad voor
de Journalistiek

34

ONDER EMBARGO

© Olivier Matthys, Steven Richardson, Tim Dirven

6

RONDETAfel

Vier politieke redacteurs
over hun relatie met politici

20

SPREEKTIJD

Annemie Bulté (Humo)

EEN FUSIE TUSSEN HUMO EN DE MORGEN, DAT IS DE WERELD OP Z'N KOP

32

DE WISSEL

Lode Delputte

Word ook in 2019 lid

(HET BLIJFT NU EENMAAL HARD NODIG)

Vlaamse Vereniging van Journalisten

Association générale des Journalistes Professionnels de Belgique

AGJPB

AVBB

Algemene Vereniging van beroepsjournalisten in België

DIRECTE VOORDELEN

- toegangs- en andere werkfaciliteiten bij allerlei evenementen
- essentiële informatie via het magazine *De Journalist*, de websites *journalist.be* en *journalistenloket.be* en de jaarlijkse JournalistenAgenda
- service-op-maat over uw journalistenstatuut
- diverse materiële voordelen, onder meer op het vlak van vervoer

DANKZIJ DE VVJ

- is er een wettelijk statuut voor beroepsjournalisten
- bestaat wetgeving ter bescherming van het journalistiek bronnengeheim
- genieten loontrekkende beroepsjournalisten van een aanvullend journalistenpensioen
- is er een breed basisplatform voor deontologie en zelfregulering via de Raad voor de Journalistiek
- kunnen journalisten aanspraak maken op auteursrechten
- vallen auteursrechten onder een voordelig belastingtarief
- beschikken beeldjournalisten over een specifiek platform en faciliteiten om zich kenbaar te maken

BLIJVENDE AANDACHTSPUNTEN

- de VVJ blijft gaan voor behoorlijk bezette en onafhankelijke redacties
- degelijke lonen en vergoedingen voor journalisten
- beheersbare werkdruk en een goede work/life-balans
- meer houvast en betere vergoedingen voor freelancejournalisten
- redactiestatuten, redactieraden en redactedélégués

ALLE INFORMATIE OP WWW.JOURNALIST.BE

dejournalist

LIDGELDEN / KOSTENBIJDRAGEN 2019

BEROEPSJOURNALIST / JOURNALIST VAN BEROEP - LID VVJ	125
Waarborg autopersplaat (eenmalig)	40
<hr/>	
BEROEPSJOURNALIST / JOURNALIST VAN BEROEP - GEEN LID VVJ	
Administratiekost perskaart 5 jaar	100
Jaarlijks validatievignet perskaart	50
Waarborg autopersplaat (eenmalig)	65
Jaarlijks validatievignet autopersplaat	50
<hr/>	
STAGIAIR-BEROEPSJOURNALIST	90
<hr/>	
PERSMEDEWERKER = JOURNALIST IN BIJBEROEP	75
<hr/>	
TECHNICUS - LID VVJ	70
<hr/>	
TECHNICUS - GEEN LID VVJ	
Administratiekost T-kaart	40
Jaarlijkse validatievignet T-kaart	15
<hr/>	
ERELID (OUD-JOURNALIST)	65
<hr/>	
DOCENT JOURNALISTIEK	60
<hr/>	
STUDENT JOURNALISTIEK	20 à 50

Voor erkende beroepsjournalisten volstaat betaling om hun lidmaatschap te hernieuwen en hun persdocumenten te krijgen.

Stagiairs, persmedewerkers, technici en ereleden krijgen een formulier toegestuurd dat ze moeten invullen en terugsturen.

U kunt uw bijdrage overschrijven op rekening **BE33 2100 3197 0646** van de VVJ, Zennestraat 21, 1000 Brussel. Vermeld uw naam en erkennings- of lidnummer in de mededeling. Uw betaling bereikt ons best op uiterlijk **16 december 2018**.

Na ontvangst van uw betaling bezorgen we u spoedig uw documenten:

- Voor beroepsjournalisten/journalisten van beroep: het validatievignet 2019 voor uw officiële perskaart; desgevallend het validatievignet 2019 voor uw autopersplaat.
- Voor technici: het validatievignet 2019 voor de T-kaart.
- Voor stagiairs, persmedewerkers en ereleden: uw VVJ-lidkaart voor 2019.
- Voor beroepsjournalisten/journalisten van beroep en stagiairs: het NMBS-formulier voor de gratis treinkaart.
- VVJ-leden ontvangen bovendien automatisch *De Journalist* en de *Journalistenagenda*, krijgen toegang tot de volledige website www.journalist.be, inclusief de Journalistendatabank, en kunnen met elke vraag of elk probleem onmiddellijk contact opnemen met het VVJ-secretariaat of een VVJ-vertegenwoordiger op de redacties.

VLAAMSE VERENIGING VAN JOURNALISTEN (VVJ)
Zennestraat 21 – 1000 Brussel
www.journalist.be | info@journalist.be | Tel: 02 777 08 40

Steven Samyn (vrt), Walter Pauli (*Knack*), Dirk Van den Bogaert (VTM) en Jan Frederik Abbeloos (*De Standaard*). Foto's Tim Dirven

‘Afen toe moet je je voet zetten. Tot hier en niet verder’

Politiek en journalistiek, het is altijd wat dansen op een slappe koord. Wanneer zet een politicus een redactie onder druk en hoe ver mag een vriendschapsrelatie tussen beiden gaan? ‘Sommige politici zijn gefrustreerd omdat journalisten vandaag niet meer van hen zijn’, vinden vier politieke redacteurs. Maar ook: ‘Er is niks mis met samen gaan lunchen.’ Een rondetafelgesprek.

POL DELTOUR EN INGE STIERS

De stemmen van de gemeenteraadsverkiezingen zijn maar goed geteld of een nieuwe politieke hoogmis dient zich al aan: (uiterlijk) op 26 mei trekken we weer naar de stembus, voor de Belgische, Vlaamse en Europese parlementsverkiezingen dit keer. Voor politieke journalisten **Walter Pauli** (*Knack*), **Dirk Van den Bogaert** (VTM), **Jan-Frederik Abbeloos** (*De Standaard*) en **Steven Samyn** (vrt) loopt dan ook een bijzonder boeiend werkjaar. ‘Er is gigantisch veel gezegd en geschreven over de voorbije verkiezingen. We hebben met z’n allen heel veel gedaan’, zegt Dirk. ‘En we hebben het eigenlijk ook goed gedaan’, vult Jan-Frederik Abbeloos aan. ‘De gemeenteraadsverkiezingen zijn door alle media interessant aangepakt, met zeer overkoepelende verhalen. Zelf

bereikten we met onze stemtest 1,6 miljoen mensen, niet niks toch.’

In de vorige ‘De Journalist’ verweet Rik Torfs de pers te activistisch te zijn. Heeft hij een punt? Bepalen de redacties de politieke agenda te veel?

Jan-Frederik: ‘Een medium dat er niet naar streeft relevant te zijn en het publieke debat te voeren, heft zichzelf op. Maar het spreekt voor zich dat we verslag uitbrengen volgens de regels van het metier, en dat houdt zeker in dat je een bepaalde afstand bewaart en een objectieve toon hanteert.’

Dirk: ‘Bij radio- en tv-interviews letten we er bijvoorbeeld op dat de vraagstelling objectief is. Die mag niet worden gepercipieerd als vooringenomen.’

Walter: ‘Ik vind het activisme net

veel minder dan vroeger. Toen ik in 1992 bij *De Morgen* begon, was nog heel duidelijk welk medium voor welk standpunt stond. Dat is nu toch veel vager.’

De kritiek slaat ook op de thema’s die eruit gepikt worden. Volgens Torfs kiezen de media voor modieuze onderwerpen als klimaat en racisme, met de bedoeling zo partij x of y te dienen.

Walter: ‘Ik vind dat een bizarre opmerking gezien het feit dat partijen zelf niks anders doen dan de media bespelen, hun agenda door-drukken en primeurs uitdelen. Ze doen zelf aan agendasetting en dan kan je een krant moeilijk verwijten dat ze bepaalde zaken ook brengt.’

Steven: ‘Ik stel vast dat er een grotere polarisering is. En dan moet je je afvragen wat voor informatie mensen willen. Willen ze hun nieuws ideologisch gekleurd, zoals in Amerika, waar heel duidelijk is waar Fox en CNN voor staan, of willen ze objectiviteit? Een deel van het publiek wil vooral dat hun standpunten aan bod komen. Internet en sociale media bieden hen allerlei kanalen waar ze die eigen meningen bevestigd zien. Als openbare omroep

DIRK VAN DEN BOGAERT

‘Aan sommige vrouwelijke politici moet je als journalist bijna vragen of ze alstublieft wat afstand willen houden. Sommigen zijn er op uit om je bij elke begroeting een kus te geven, om zo een zekere vertrouwelijkheid te creëren. Dat hoef je niet toe te laten.’

is het moeilijk om in zo'n verzuild klimaat aan journalistiek te doen. Bovendien hebben mensen dankzij internet en de sociale media andere kanalen waar ze stellingen vinden die hun eigen mening bevestigen. Daar heb je geen openbare omroep of krant meer voor nodig.'

Jan-Frederik: 'Als thema's echt zouden gekozen worden om het belang van een bepaalde partij te dienen, is het einde zoek. Er zal voor Groen in welke krant of welk journal dan ook nooit genoeg zitten over luchtkwaliteit, voor N-VA zal er altijd te weinig gebracht worden over migratie. En elk stuk dat je daarover maakt, wordt door de andere kant gepercipieerd als: 'Jij dient dat

belang.' Om een voorbeeld te geven: wij hadden een pagina's lang portret van Bart De Wever in het weekend van de gemeenteraadsverkiezingen. We hebben daar kritiek op gekregen vanuit de N-VA omdat we 'een intentieproces' van De Wever hadden gemaakt. Maar ook vanuit de andere hoek kregen we kritiek, omdat we zoveel plaats hadden besteed aan één partij. Van zodra wij ons dus zouden afvragen hoe een bepaald stuk links of rechts gaat vallen, is het simpelweg niet meer werkbaar.'

Walter: 'Klopt, maar wat *De Standaard* gedaan heeft met hun onderzoek naar de luchtkwaliteit in Vlaanderen — Curieuzeneuzen — is wel niet zonder effect gebleven,

zo vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen. Dat heeft de uitslag volgens mij wel degelijk beïnvloed.'

Zát daar een bepaalde strategie achter, Jan-Frederik?

Jan-Frederik: 'Natuurlijk niet. We hebben dat onderzoek gedaan omdat luchtkwaliteit een onderwerp is dat leeft. Tegelijkertijd was er een manifest gebrek aan data om het idee hard te maken dat onze lucht echt zo vervuild is als we denken. Curieuzeneuzen is gemaakt in samenwerking met de Vlaamse Overheid en de universiteit van Antwerpen. De timing is bepaald vanuit wetenschappelijke overwegingen: mei bleek de beste maand om te meten, in september kwamen de resultaten. Het was evident dat we die meteen moesten brengen. Ermee wachten tot na de verkiezingen had eveneens gevolgen kunnen hebben voor de stembuslag. Het is toch te gek voor woorden dat wij daarom niet meer aan journalistiek zouden mogen doen?'

Is het moeilijker werken met politici dan tien jaar geleden? Zitten ze vandaag niet te dicht op de huid van journalisten?

Dirk: 'Ik vind dat eigenlijk niet. Jaren geleden durfden ze nog veel lastiger doen.'

Walter: 'De druk van woordvoerders om interviews aangepast te krijgen zoals zij willen, is nochtans gigantisch. Ik heb geen probleem met het recht op nalezen, maar vandaag zijn er woordvoerders die niet alleen de vragen willen corrigeren, maar die bij een dubbelinterview zelfs willen schrappen in het antwoord van de tegenpartij. Of ze zeuren over het aantal centimeters tekst dat de ander gekregen heeft: *Hij heeft hier een antwoord van zeven centimeter en wij maar van vijf*. Daarom maak ik daar op voorhand heel duidelijke afspraken over. Je leert door de ervaring.'

Dirk: 'Als politici druk proberen uit te oefenen, is het verstandig om af en toe je voet te zetten en te zeggen: *Tot hier en niet verder*. Wij zijn het die de uiteindelijke beslissing nemen en niet een woordvoerder.'

Steven: 'Eigenlijk snap ik dat wel. Als politicus werk je vier, vijf jaar aan een project en dan zijn er die verkiezingen

gen, waar zoveel van afhangt. Ik vind het niet abnormaal dat zij zich dan soms vragen stellen over de manier waarop wij over hen berichten. Ik heb ook totaal geen probleem met een politicus die me opbelt als hij niet tevreden is. Liever dat dan dat hij het op Twitter gooit.'

Hoe bepalend is Twitter eigenlijk voor jullie werk?

Walter: 'Die sociale media maken dat kritiek op journalisten veel langer blijft hangen en dat hij ook systematisch kan worden opgevoerd. De manier waarop Bart Brinckman nu al jaren door N-VA-aanhangers wordt opgejaagd, is zelden gezien. Ook Stijn Tormans heeft dat bij ons ooit over zich heen gekregen nadat hij een interview met Bart De Wever publiceerde met daarin alleen maar vragen en geen antwoorden, omdat de partijvoorzitter naar eigen zeggen geen tijd had voor een gesprek met *Knack*. Voor een stuk is die kritiek goed, het houdt je wakker. Maar anderzijds is het een machtsspel. De politiek heeft gemerkt dat ze dankzij sociale media minder afhankelijk is van de pers en dat is een strijd die momenteel wordt gevoerd.'

Dirk: 'Als mijn zondagse studiogasten bekend zijn, volgt er ook altijd een lawine aan reacties. Ofwel lees ik dan: *Ik ga naar de vrt kijken*, ofwel beginnen ze te schelden op de politicus in kwestie. Voor men iemand gezien of gehoord heeft, wordt hij al afgemaakt. Daar kan ik mij aan ergeren. En als zender word je dan mee uitgescholden. De ene week ben je een N-VA-bastion, de week nadien hoor je bij de socialisten of de groenen.'

Steven: 'We moeten Twitter niet zien als een weerspiegeling van de hele maatschappij. Als er 300.000 mensen naar *De Afspraak* kijken en honderd van hen erover tweeten, vertolken zij nog niet de mening van alle kijkers.'

Jan-Frederik: 'Twitter is een café, hè, maar dan zonder bier. En dat wordt gedomineerd door een kleine, maar zeer vocale en gepolariseerde groep die week na week kamp kiest. Maar Twitter is Belga niet. Wij hebben Twitter te lang gebruikt als een soort van extra persbureau dat ons infor-

matie ging bezorgen. Maar daar komen we nu van terug. We nemen Twitter voor wat het is: een plek waar veel mensen op een zeer activistische manier in het debat staan'

Zijn journalisten echt minder belangrijk voor politici nu ze Twitter hebben?

Jan-Frederik: 'Het valt op dat het bij partijen lang bon ton was om te zeggen: *Wij hebben de media niet meer nodig, wij gebruiken sociale media, dan communiceren we rechtstreeks met de burger*. Maar dat blijkt nogal tegen te vallen, zonder de megafoon van een krant of tv. Ik denk dat Theo Francken, ondanks al zijn tweets en vlogs, een beroerte krijgt als hij niet

JAN-FREDERIK ABBELOOS

'Als je naar een trouwfeest van een politicus gaat, hoeft dat niet uit te sluiten dat je dezelfde dag een zeer kritisch stuk schrijft over de functie die diezelfde persoon bekleedt. Als je dat niet kan, moet je besluiten dat je niet geschikt bent voor deze stiel.'

meer op tv mag.' (*lacht*)

Dirk: 'Natuurlijk. Anders zouden ze ook niet zo gevoelig zijn voor wat kranten schrijven, of voor uitnodigingen voor tv-programma's.'

Walter: 'Bij die online nieuwssites kunnen ze ook niet terecht, want die stellen vaak niks voor. Zij worden gevoerd door wat er in de klassieke media verschijnt. Wij leveren hen het discussiemateriaal en de quotes die zij nodig hebben voor hun commentaren.'

Jan-Frederik: 'Vroeger zaten we zelf ook als een vlieg op de sociale media. Als deze of gene politicus dan een stoute tweet verstuurde, belden we naar een partijvoorzitter om die daarop te laten reageren. Ik heb de

indruk dat iedereen daar nu veel koeler mee omgaat.’

Hoe zorg je ervoor dat de ene politicus even vaak een podium krijgt als de andere? Hebben jullie daar regels over?

Steven: ‘Wij kijken naar de uitslag van de vorige vergelijkbare verkiezing en op basis daarvan nodigen wij politici uit. Hun aandeel in onze media is dus even groot als hun aandeel in het parlement.’

Dirk: ‘Zo’n systeem hebben wij niet. Soms krijg ik opmerkingen omdat we op zondag te veel gasten uit partij x of partij y zouden vragen. Maar twee keer per jaar bekijk ik de cijfers en de laatste keer bleek dat Open VLD, CD&V en N-VA exact hetzelfde aantal studiegasten hadden geleverd. Ik zit dat niet op een weegschaal af te wegen. Het is al gebeurd dat ik vijf zondagen na elkaar een liberaal had. Of drie zondagen na elkaar een N-VA’er. Dat moet kunnen.’

Steven: ‘Als openbare omroep is het natuurlijk wel belangrijk dat er een evenwicht is. Het mag niet altijd dezelfde stem zijn. Ik ben helemaal voor botsende ideeën en meningen.’

Walter: ‘Wij vertrekken vanuit wie wij het relevantste vinden. De nieuwswaardigheid primeert boven de precieze wiskundige verdeling van de partijen.’

Steven: ‘Wat is dan bij jullie nieuws? Is dat de scoop? Het conflict?’

Walter: ‘Het fijnste nieuws vind ik nog altijd dat wat je niet krijgt, maar waar je zelf achteraan bent gegaan.’

Was de relatie tussen Tom Meeuws en Liesbeth Homans nieuws? Het feit dat jullie dat onthulden, heeft Knack veel kritiek opgeleverd.

Walter: ‘Ja, dat was nieuws en ik zou het meteen weer op dezelfde manier aanpakken. Privé-nieuws is relevant op het moment dat het bepalend is voor de politieke agenda. En volgens de informatie die ik heb doorgekregen, was dat hier zeker het geval.’

Jan-Frederik: ‘De meningen zijn verdeeld. Ik blijf het vreemd vinden dat jullie dat hebben gebracht.’

Walter: ‘Maar er was een bron, en niet de minste! Wij hebben dat

verhaal bovendien heel erg ingekort, want we hadden nog veel meer saillante details. Die gekuiste versie is uiteindelijk verschenen op *Knack.be*, op een donderdag om 15 uur.

Hadden we daar echt sensationeel mee willen uitpakken, hadden we het wel op een andere manier gelanceerd.’

Jan-Frederik: ‘Soms kan het private politiek relevant worden, maar in dit geval kregen wij nergens bevestigd dat er politieke consequenties verbonden waren aan de relatie tussen Meeuws en Homans. En dan stopt het natuurlijk, want dan schrijf je zoiets niet. Trouwens, met maar één *off the record*-bron heb jij je onnodig kwetsbaar opgesteld, Walter. En daarmee heb je de N-VA de kans gegeven om *Knack* weg te zetten als een boulevardblad.’

Walter: ‘Och, nadat De Wever dat had gezegd, stonden alle politici van zijn partij nog altijd aan te schuiven om in dat boulevardblad te mogen, hoor. Trouwens, je onderschat mij nu echt wel als je denkt dat ik naast die ene bron mijn informatie niet verder heb gecheckt.’

Bart De Wever weigert nog interviews te geven aan De Standaard en kiest altijd zeer zorgvuldig waar, wanneer en hoe hij in de media opduikt. Heeft een politicus dat recht?

Jan-Frederik: ‘Het staat elke politicus vrij om zijn eigen mediastrategie te volgen. En ik denk niet dat we het idee moeten hebben dat alles peis en vree is, op die grote, boze N-VA en zijn kwade voorzitter na. Als morgen Groen met 30% de grootste partij van Vlaanderen wordt, zullen we misschien dezelfde relatie met Groen krijgen. Dan zal het misschien Almaci zijn die geen interviews meer geeft aan *De Standaard* omdat ze vindt dat wij te kritisch zijn voor haar. Het gaat erom dat een partij soms zo groot wordt dat ze het gevoel heeft dat ze een claim kan leggen op de agenda van journalisten. De liberalen en de socialisten hadden die reflex ook toen ze nog electoraal hoge toppen scheerden. Dat machtsdenken is misschien des mensen, maar het is onze taak om ons daar tegen te verzetten. Met de oppositie is het

makkelijker werken, omdat zij minder te verliezen hebben dan de meerderheid. Maar als zo’n oppositiepartij ineens heel snel een meerderheidspartij wordt en het plots om de macht gaat, zoals bij de N-VA is gebeurd, hebben ze niet door dat hun relatie ten opzichte van de media gewijzigd is. Met alle problemen van dien.’

Nog even naar de voorbije verkiezingen. Humo zette op z’n cover: ‘De vrt heeft de verkiezingen gewonnen’. De boodschap was dat de openbare omroep wel heel dominant was in het verkiezingsnieuws. Een terechte analyse?

Steven: ‘De boodschap was volgens mij dat de Vlaming onze berichtgeving gesmaakt heeft – wat ook uit de cijfers blijkt. Wat is dominant? In 2012 kregen we de kritiek dat we wekenlang een tsunami van politiek op de kijker loslieten. Daarom hebben we dit jaar beslist om alleen de laatste twee weken rond de verkiezingen te werken. En toch zeggen mensen dan nog: *Wat een overdaad aan debatten op de vrt!* Doe je het op één week, dan is het: *En is dat nu de openbare omroep!* Tja. Ik vond die twee weken heel legitiem.’

Dirk: ‘Wij hebben een veel kleiner budget dan de vrt, dus voor ons was het leuk om, ondanks onze beperkte middelen, op verkiezingsdag toch de eerste uitslagen en reacties vast te krijgen van Bart De Wever in Antwerpen en Mathias De Clercq in Gent, vóór de grote openbare omroep.’

Steven: ‘Snelheid is belangrijk, maar voor mij is het niet het hoogste goed. De eerste uitslagen die bepaalde media hebben gepusht, klopten niet. We hebben eerst gecheckt of die correct waren, en dat bleek niet het geval te zijn.’

Dirk: ‘Dat is flauw, Steven. Het eerste telbureau is het eerste telbureau. Wij hebben ook nooit gezegd dat dat de einduitslag was.’

Steven: ‘All the credits voor Gent, Dirk. Daar waren jullie de eerste, maar niet in Antwerpen. En ik blijf erbij: snelheid is niet het hoogste goed. Je informatie moet vooral betrouwbaar zijn.’

Burgemeesters mogen om deontologische redenen niet naar een verjaardagsetentje van vastgoedontwikkelaars. Mogen journalisten wel naar een trouwfeest van een politicus?

Jan-Frederik: 'Ik heb de indruk dat de afstand tussen journalisten en politici groter is geworden, maar we staan nog ver van Nederland, waar een journalist niet in een straal van honderd meter van de politicus mag komen of het is verdacht. Op de schoot kruipen bij een politicus is er bij *De Standaard* hoe dan ook niet bij. De tijd dat een journalist op café ging met een politicus en hem vroeg wat hij morgen in de krant moest schrijven, is gelukkig gepasseerd.'

Steven: 'Klopt. Vroeger was het schering en inslag dat journalisten ghostwriter waren voor een politicus. Of speeches schreven voor partijvoorzitters. Dat vind ik ondenkbaar. Maar een keer samen iets gaan eten of een koffie gaan drinken moet wel kunnen. Het is niet slecht om mensen af en toe in de ogen te kijken en van gedachten te wisselen.'

Jan-Frederik: 'Ik ben optimistisch: een deel van de frustratie bij sommige politici is immers dat de krant of de journalisten niet meer van hen of van hun zuil zijn. En dat was vroeger misschien wel anders. Sommige politici vinden dat ze nog steeds een

claim kunnen leggen op een medium of hoofdredacteur, maar nu pakt dat niet meer. Het helpt natuurlijk als je geen directe band hebt met een politicus. Als die er wel is, waak er dan over dat dat je werk niet beïnvloedt.'

Is dat niet moeilijk als er sprake is van een zekere vriendschap?

Walter: 'Ik vind van wel. Ik geef Steven gelijk: je moet politici en hun psyche goed kennen. Informatie over hun achtergrond, hun jeugd, hoe ze zich achter de camera gedragen: alle kennis helpt. Maar als je een streng oordeel moet schrijven, bemoeilijkt dat je werk. Ik ben van Leuven, de plaatselijke politici ken ik persoonlijk, vaak al van voor zij zich partijpolitiek engageerden. Dat maakt de Leuvense verkiezingen voor mij de moeilijkste om te verslaan, want dan is die persoonlijke band een risico. En ik vind er niks fout aan om toe te geven dat het af en toe lastig is.'

Dirk: 'Ik kom uit Gent en ging voor VTM-Nieuws naar de boekvoorstelling van Daniël Termont. In mijn exemplaar schrijft hij bijzonder lovende woorden over mij. Geen twee weken later kom ik hem tegen aan het stadhuis, en scheldt hij mij uit en geeft me het advies om Nederlands te leren. Ik heb dat toen ook uitgezonden. Een lokale band hoeft je niet te hinderen in je job.'

Jan-Frederik: 'Inderdaad, er is een verschil tussen de publieke functie en de persoon. Wij berichten over de publieke functie, dus als je naar een trouwfeest van een politicus gaat, hoeft dat niet uit te sluiten dat je dezelfde dag nog een zeer kritisch stuk schrijft over de functie die diezelfde persoon bekleedt. En als je dat niet kan, moet je besluiten dat je niet geschikt bent voor deze stiel.'

Walter: 'Het mooiste compliment is eigenlijk als een politicus zegt: *Vorige week hebben we nog zo fijn samen gegeten en nu schrijf je zoiets over mij!* Dat is het beste bewijs dat je je job goed hebt gedaan.'

Dirk: 'Waar je wel voor moet opletten, is voor politici die zélf dichterbij willen komen. En dan heb ik het zeker niet alleen over mannelijke politici. Ik ga ze niet noemen en ik wil zeker niet veralgemenen, maar aan sommige vrouwelijke politici moet je als journalist bijna vragen of ze alstublieft wat afstand willen houden. Sommige zijn er bijvoorbeeld op uit om je bij elke begroeting een kus te geven, om zo een zekere vertrouwelijkheid te creëren, maar dat hoeft je echt niet toe te laten.'

Steven: 'Dat heb ik dus nog nooit meegemaakt. Maar dat ligt vast en zeker aan mij.' (*lacht*)

Veel succes in mei, collega's!

EU versterkt bescherming van klokkenluiders

In het Europees Parlement viel eind november positief nieuws te rapen voor klokkenluiders. De Commissie Juridische Zaken versterkte nog hun bescherming in vergelijking met een eerder voorstel van de Europese Commissie. Het doel is te komen tot een Europese richtlijn, die de bescherming van klokkenluiders over heel de Unie op gelijke hoogte trekt.

CHARLOTTE MICHILS

Klokkenluiders spelen een cruciale rol in het aanklagen van corruptie, fiscale fraude, milieudelicten of grootschalige privacy-inbreuken. Denk aan onthullingen zoals Offshore Leaks, LuxLeaks, Swiss-Leaks, Panama Papers, Paradise Papers en het Cambridge Analytica-schandaal. Soms gaat het om inbreuken op de wet, in andere gevallen om moreel betwistbare praktijken.

Journalisten spelen bij die onthullingen een cruciale rol, maar zonder klokkenluiders staan zij vaak nergens. Ook journalisten hebben dan ook baat bij een hoog beschermingsniveau voor klokkenluiders. De verplichting voor klokkenluiders om eerst intern te rapporteren alvorens naar de pers te stappen, gaat daartegen in. Net zoals de onmogelijkheid voor hen om anoniem mistoestanden te melden. Dergelijke beperkingen zetten ook het journalistieke bronnengeheim onder druk, terwijl dit toch een van de hoekstenen is van echte persvrijheid.

De Europese Commissie formuleerde een eerste voorstel van richtlijn op 23 april 2018. De Commissie Juridische Zaken van het Europees Parlement heeft die tekst nu bijgesteld. De volgende stap is de stemming in de plenaire vergadering van het Europees Parlement, eind dit jaar of begin volgend jaar.

INTERNE RAPPORTERING

Vlaams Europarlementslid Bart Staes (Groen) merkte tijdens de voorbije behandeling op dat klokkenluiden de facto onmogelijk wordt wanneer een klokkenluider eerst zijn bevindingen

HET BELANG VAN EEN GOEDE BESCHERMING VAN ONDERZOEKS-JOURNALISTIEK WORDT EXPLICIET ERKEND

intern moet ventileren alvorens naar de media te stappen. Het voorstel van richtlijn bevatte weliswaar een uitzondering, maar die werd door onder meer de Europese Federatie van Journalisten (EFJ) te eng bevonden. Het euvel werd aangepakt: de huidige tekst verplicht niet langer om eerst intern stappen te zetten en plaatst zo interne en externe rapportering op hetzelfde niveau. Ook de uitzonderlijke omstandigheden waarin naar de media stappen geoorloofd is, worden minder restrictief geformuleerd.

EXPLICIETE ERKENNING

Een ander amendement breidde de bescherming uit naar zij die klokkenluiders bijstaan, zoals journalisten. Nog positief is de expliciete erkenning van het belang van een goede klokkenluidersbescherming voor de onderzoeksjournalistiek. Overigens omvat de bescherming nu ook psychologische bijstand.

De tekst van de parlementaire commissie weidt verder uit over interne anonieme meldingen: die moeten een follow-up krijgen. Tot slot breidt de nieuwe tekst het materieel toepassingsgebied van de regeling uit tot het sociaal beleid. De VVJ kaartte diverse verbeteringen aan bij de EFJ, die er op haar beurt mee bij de Europese parlementsleden

ging aankloppen. Voor EFJ-secretaris-generaal Guttierrez is het nieuwe tekstvoorstel zeker een reden tot feesten, maar de weg is nog lang. De plenaire vergadering van het Europees Parlement moet zich er nu over buigen en daarna volgt de behandeling in de trilog (informeel overleg tussen vertegenwoordigers van de Commissie, de Raad en het Parlement).

INTUSSEN IN BELGIË

Ook in België zouden klokkenluiders beter af zijn met de nieuwe regeling. Momenteel vallen ze in ons land onder een heel versnipperde bescherming. In de openbare sector is de bescherming nog vrij algemeen, zij het asymmetrisch. Zo zijn er regelingen op federaal, Vlaams en lokaal niveau, maar niet in Brussel of Wallonië. In de private sector dan weer werken bedrijven of sectoren (zoals de financiële sector of die van de slachthuizen) eigen regelingen uit. Vaak gaat het om sectoren die gevoelig zijn voor misstanden en dan ook een stevige klokkenluidersbescherming kunnen gebruiken. Met dat alles is niet gezegd dat de komende EU-bescherming van klokkenluiders waterdicht is. Zo speelt ze enkel in gevallen waarin misstanden raken aan Europese bevoegdheden. Morele misstanden worden bijgevolg niet gecoverd. Er blijft dan ook werk aan de winkel, maar aangezien de komende richtlijn slechts een minimumharmonisatie met zich brengt, is dat geen probleem. Lidstaten kunnen dus altijd een nog betere bescherming uitwerken dan deze in de richtlijn.

ARTIKEL 10

In afwachting kunnen klokkenluiders overigens ook nog altijd steunen op artikel 10 van het EVRM, aldus professor Dirk Voorhoof op een recent International Press Freedom Seminar in Gent. Dat artikel over media- en communicatievrijheid heeft in het verleden al meermaals zijn nut bewezen, aldus Voorhoof.

Reshuffle bij *De Morgen*, nieuwe krant begin 2019

Er viel niet naast te kijken de voorbije weken: enkele opvallende namen zijn weg bij *De Morgen*. Toch zijn de cijfers behoorlijk goed en komt er begin volgend jaar een nieuwe krant, inclusief nieuwe weekendkrant en nieuwe website.

Jonas Muylaert, vier jaar lang chef politiek bij *De Morgen*, volgde begin november voormalig *DM*-hoofdredacteur **An Goovaerts** naar vtm. Hetzelfde pad bewandelde **Kim Herbots**, die vijftien jaar diende bij *De Morgen*. Ook **Evelien Maes** vertrok: zij werd chef nieuws bij *Het Laatste Nieuws*. **Koen Vidal** dan weer verkaste naar concurrent *De Standaard*, waar de post van chef Buitenland vacant was na de mutatie van **Karin De Ruyter** daar tot ombudsvrouw van de krant. En straks vertrekt nog **Ben Van Alboom**, die een goed jaar geleden chef Cultuur werd bij *De Morgen*.

Nogal wat waarnemers zien in de vertrekken een voorafname van een afbouwscenario voor de krant, maar dat spreekt de hoofdredactie tegen. Zo zijn er intussen ook weer nieuwe mensen aangeworven, **Stavros Kelepouris** van *Knack* onder meer. Ook extra freelancers zijn ingeschakeld.

Hoofdredacteur **Kirsten Bertrand**: 'Begin volgend jaar komen we met een nieuwe dagkrant, een nieuwe weekendkrant en een nieuwe website. Intussen zijn ook de cijfers behoorlijk goed. Volgens de jongste CIM-cijfers gaan we met de papieren en digitale krant in bereik met 5% vooruit.

Hoofdredacteurs Kirsten Bertrand en Bart Eeckhout erfden een stevig besparingsplan. © DPP

Online loopt het gesmeerd en de weekendkrant is populair.' Hoofdredacteurs Kirsten Bertrand en **Bart Eeckhout** erfden wel een stevig besparingsplan, maar dat denken ze te kunnen uitvoeren zonder naakte ontslagen. De vertrekken worden opgevangen met interne verschuivingen. Zo worden **Jan Debackere** en **Remy Amkreutz** nieuwschef ter vervanging van Jonas Muylaert en Kim Herbots. **Kim Van de Perre** wordt de nieuwe chef Weekend.

Media.21 vraagt herverdeling perssteun

Media.21, de koepel van de belangrijkste autonome nieuwssites in Vlaanderen, vraagt de diverse overheden in het land om alle mediasteun die ze geven op te lijsten en te herverdelen in het belang van goede journalistiek en kwalitatieve journalistieke jobs.

In een open brief aan de federale en de Vlaamse overheid wijst Media.21 erop dat nagenoeg alle overheidssubsidies voor media nu naar 'een handvol uitgevers en telecombedrijven' gaan. Verwijzend naar de Vlaamse Regulator voor de Media laakt Media.21 daarbij de voortschrijdende 'erosie van de diversiteit en pluriformiteit in het Vlaamse medialandschap'.

'Verschillende krantentitels brengen identiek dezelfde inhoud, diepgang verdwijnt uit televisienieuwsitems, adverteerders bepalen met publieportages en native advertising mee de inhoud van nieuwssites.'

De autonome nieuwssites menen daarom dat de 400 miljoen euro mediasteun in het land beter kan worden besteed. 'Nieuwe projecten komen nu op een gebetonneerde markt terecht. Van een gelijk speelveld is absoluut geen sprake.'

De oprichting door Mediaminister Sven Gatz (Open

Vld) van het Vlaams Journalistiek Fonds voor innovatiesteun vindt Media.21 alvast een stap in de goede richting. Maar het mikt ook op meer subsidies uit de enveloppes voor MediAcademie en Nieuws in de Klas. 'Die komen vandaag vooral de grote uitgevers ten goede.'

OOK OPROEP AAN VRT

De federale distributiesteun voor kranten en magazines wil Media.21 beperkt zien tot 'zuiver journalistieke uitgaven'. 'De vrijgekomen middelen kunnen dan worden ingezet voor de ondersteuning van redacties via fiscale stimuli, nieuwscheques of steun voor journalistieke start-ups.'

Van de VRT tot slot wordt verwacht dat ze 'op een actieve manier kennis deelt met andere spelers en ook aandacht schenkt aan journalistiek werk dat zich buiten de Reyerslaan voltrekt.'

De brief is ondertekend door **Gie Goris** (*MO*/MO.be*), **Wouter Verschelden** (*newsmonkey*), **Wouter Hillaert** (*rekto:verso*), **Fried Aernouts** (*StampMedia*), **Bram Souffreau** (*Apache*), **Pieter Bauwens** (*Doorbraak.be*), **Keltoum Belorf** (*DeWereldMorgen.be*) en **Jozefien Daelemans** (*Charlie Magazine*).

De pers en het klimaat: 'Dieper graven mag altijd'

Climate change leeft bij het grote publiek, daarvan getuigen de 70.000 deelnemers aan de klimaatmars door Brussel. Maar hoe bekijken de nieuwsmedia het probleem? We vroegen het aan Renée Moernaut, doctor in de Toegepaste Taalkunde en de Communicatiewetenschappen, die haar proefschrift wijdde aan de Vlaamse berichtgeving over de klimaatverandering.

Renée Moernaut: 'De geschreven en online media besteden redelijk wat aandacht aan het klimaatprobleem. De voorbije tien jaar noteerden we per medium gemiddeld een 200 artikels per jaar. Bij de audiovisuele media is dat wel minder, wellicht een gevolg van hun eigen aard. Er is in onze media ook veeleer consensus over het feit dat er een klimaatprobleem *is*. Er is nauwelijks sprake van twijfel. Bovendien wordt er veelvuldig op gewezen dat er aan het probleem iets moet worden gedaan. Dat ligt bij buitenlandse media – met name Amerikaanse of Britse – toch even anders.'

Maar...

'Het is natuurlijk oké dat mensen instructies krijgen als *eet minder vlees of neem het openbaar vervoer*. Ik vraag me enkel af of dat volstaat om uit de impasse te geraken. Eigenlijk krijgt men daarmee de boodschap dat het probleem zich buiten de politiek situeert. Terwijl het toch zeer de vraag is of we binnen het huidige kapitalistische maatschappijmodel tot fundamentele oplossingen

Renée Moernaut: 'Als de ander fout is, hoeven we niet te luisteren. Debat afgesloten.' © James Arthur

kunnen komen. In *De Morgen* komt dat denkspoor al eens aan bod, en nieuwssites zoals *MO** en *Dewereldmorgen.be* gaan er nog dieper op in. Maar al bij al mis ik toch die fundamentele kritische benadering.'

Is er wel nog tijd om eerst die fundamentele discussie aan te gaan?

'We weten al jaren dat er een klimaatprobleem is, en toch hebben we nog geen vooruitgang geboekt. Dan moet je je toch afvragen of we

de zaken niet moeten durven open te trekken. Alternatieve media doen dat vaker dan klassieke media. Ik begrijp ook wel dat nieuws snel en aantrekkelijk moet zijn. Maar het kan: *De Standaard* werkte met vrijgestelde 'correspondenten' om het klimaat aan bod te brengen. Die journalisten konden op die manier buiten hun gewone berichtgeving om vanalles aanklaarten. Dat soort berichtgeving kan mensen vaak meer sensibiliseren dan het zoveelste artikel over onze CO₂-uitstoot die de pan uitswingt.'

Is er volgens u in de berichtgeving ook plaats voor klimaat-sceptici? Rik Torfs bijvoorbeeld noemt *De Standaard* 'een activistische krant die te veel inzoomt op modieuze thema's zoals klimaat en milieu'.

'Gelet op wat er leeft bij het publiek, zou je het klimaatprobleem inderdaad een modieus thema kunnen noemen. Tegelijkertijd zoomt de journalistiek er natuurlijk ook heel terecht op in. Overal ter wereld stapelen zich zoveel aanwijzingen op dat het probleem – en de ernst ervan – echt niet meer te ontkennen vallen. Normaal dus dat de discussie over het bestaan van klimaatverandering grotendeels afgesloten is. Toch vind ik de manier waarop sceptici aan bod worden gebracht niet ideaal. Na de verkiezing van Trump, bijvoorbeeld, werd zijn visie belicht: klimaatopwarming als een hoax van de Chinezen om de Amerikaanse economie af te remmen. Gelet op zijn politieke gewicht kon dat standpunt moeilijk worden genegeerd. Maar meestal voegden redacties daar snel weer een andere stem aan toe die werd voorgesteld als de enige juiste. Als de ander fout is, hoeven we niet te

luisteren. Debat afgesloten. Maar wat zelden naar voren wordt gebracht, is dat de discussie in essentie niet gaat over juist of fout, maar wel over ideologische waarden, belangen,

DE VOORBIJE 10 JAAR NOTEERDEN WE PER MEDIUM GEMIDDELD ZO'N 200 ARTIKELS PER JAAR

wereldvisies. Zoals Naomi Klein zegt in haar boek *No Time. Verander nu, voor het klimaat alles verandert* zijn sceptici zich meestal veel meer dan anderen bewust van wat er op het spel staat: het liberalisme en in het bijzonder de vrijheid om te profiteren van de natuur en de economisch zwakkeren, zonder enige beperking. Ik geloof heel sterk dat zo'n immens probleem als klimaatverandering een zo breed mogelijk debat vereist.'

Hebben media de morele plicht om de bevolking te sensibiliseren of zelfs te mobiliseren?

'De media moeten niemand met het

vingertje wijzen, maar in een sfeer van gelijkheid de dialoog aanzwengelen. Journalisten hebben uiteraard meer toegang tot bronnen, en die rijkdom aan informatie kunnen ze aan iedereen aanreiken. Mensen zijn intelligent genoeg om de gepaste afwegingen te maken en conclusies te trekken.'

Wie bij de Vlaamse nieuws-media verdient volgens u de prijs voor beste milieu-journalistiek?

'Bij de kranten zie ik niet veel verschillen, al hebben vooral *De Morgen* en *De Standaard* het thema iets vaker aangeraakt dan anderen. In het algemeen vind ik toch dat de kranten nog te veel onder tijdsdruk werken en te weinig diep kunnen graven. Ook bij de audiovisuele media blijf ik wat op mijn honger zitten. Vooral online zie ik interessante dingen, omdat daar meer ruimte is. Ik denk aan het magazine *MO**, zowel online als in de papieren versie bij *Knack*. Daarnaast bestaan er enkele interessante blogs, zoals *Zeronaut.be*, dat is ontstaan als onafhankelijke blog en nu is ondergebracht bij *MO**.' (SN/PD)

Kortingen tot 850 euro / Gratis levering / Herstelling aan huis gelijk waar in België

GROEPSAANKOOP

GENIUS

ELEKTRISCHE FIETSEN

BESTELLEN KAN NU VIA MY.BIZBIKE.BE
surf naar bit.ly/2NT6UnK of scan de QR-code met je smartphone

AVBB Algemene vereniging van beroepsjournalisten in België
ERKENDS REAGENTS

Association générale des Journalistes Professionnels de Belgique
UNION PROFESSIONNELLE RECONUE

AGJPB

Vlaamse Vereniging van Journalisten

powered by **bizbike**

UITNODIGING AAN ALLE VVJ-LEDEN

Algemene Vergaderingen

INCLUSIEF BESTUURSVERKIEZINGEN !

VVJ – AVBB

ZATERDAG 23 FEBRUARI 2019

Huis van de Journalist
Zennestraat 21 in Brussel

9.30u

ONTHAAL MET KOFFIE

10u

ALGEMENE VERGADERING AVBB

Agenda:

- › Activiteitenverslag 2018, voorgesteld door de covoorzitters
- › Debat over actuele dossiers
- › Financiën: rekeningen 2018 en begroting 2019, voorgesteld door de nationaal secretarissen; décharge van de bestuursleden
- › Varia

VERVOLGENS

ALGEMENE VERGADERING VVJ

Agenda:

- › Activiteitenverslag 2018, voorgesteld door de voorzitter
- › Debat over actuele dossiers
- › Financiën: rekeningen 2018 en begroting 2019, voorgesteld door de secretaris-penningmeester; décharge van de bestuursleden
- › Varia

De voorzitters van de AVBB, VVJ en AJP nodigen alle aanwezigen na de algemene vergaderingen uit op een glas.

VOOR WIE?

De algemene ledenvergaderingen van VVJ en AVBB omvatten alle leden die lidgeld betaalden voor 2019. Leden die erkend zijn als beroepsjournalist (werkzaam bij zowel de algemene nieuwsmedia als de vakpers) hebben stemrecht. Andere VVJ/AVBB-leden (stagiairs, journalisten in bijberoep/persmedewerkers, oud-journalisten/ereleden, houders van een T-kaart, studenten en docenten in journalistiek) kunnen de algemene vergaderingen bijwonen zonder stemgerechtigd te zijn.

MODEL VAN VOLMACHT

Maximaal 5 volmachten per aanwezig lid.

Ondergetekende,

stemgerechtigd lid met erkenningsnummer:

geeft hierbij volmacht aan

om in zijn/haar naam te stemmen op de AV van VVJ en AVBB van 23 februari 2019.

BESTUURSVERKIEZINGEN

VVJ & AVBB VOOR DE PERIODE 2019 – 2023

OPROEP TOT KANDIDAATSTELLING

VVJ – AVBB

Op 23 februari 2019 zal de AV van de VVJ ook een nieuwe Bestuursraad
verkiezen voor de komende vier jaar.

De Raad van Bestuur van de VVJ omvat minstens 7 en maximaal 21 bestuursleden.

DE AV VERKIEST

- › een voorzitter
- › een ondervoorzitter
- › een secretaris en een penningmeester: beide functies kunnen door één persoon worden vervuld
Kandidaten voor een van de voorgaande functies moeten zich expliciet kandidaat stellen.
- › maximaal 18 andere bestuursleden

Er wordt zoveel mogelijk representativiteit nagestreefd van de diverse beroepsgroepen en regio's:

- › dagbladjournalisten / magazinejournalisten / omroepjournalisten (*publiek / privaat / regionaal*) / persagentschapjournalisten / online-journalisten;
- › loontrekkenden / freelancers;
- › redacteuren / beeldjournalisten (*persfotografen / cameralui*);
- › regio's Antwerpen / Brussel-Brabant / Limburg / Oost-Vlaanderen / West-Vlaanderen

De Raad van Bestuur van de AVBB omvat minstens 8 bestuursleden, paritair verdeeld over VVJ en AJP. Deze leden worden voorgedragen door de respectievelijke AV's.

De voorzitter en de ondervoorzitter behoren tot een verschillende taalrol, net zoals de secretaris en de penningmeester.

Wie zich kandidaat wil stellen voor een bestuursmandaat bij de VVJ en desgevallend de AVBB, kan dit doen met een e-mail aan het VVJ-secretariaat (inclusief korte toelichting en c.v.) op uiterlijk maandag 18 februari 2019.

MEER INFO

Nationaal secretaris Pol Deltour:
pol.deltour@journalist.be
gsm 0478 38 10 33

FOTOROL

Een beroepsfotograaf kiest
een bijzondere foto van een collega,
en geeft de rol door.

EVA VERBEECK

kiest een foto

Verbonden

Verbonden zijn met alles en iedereen, dat is de betekenis van *Ubuntu*.

Dit concept werd de titel van het werk van **REBECCA FERTINEL** waarmee ze de Dummy Awards won tijdens het Unseen Fotofestival 2018 in Amsterdam.

Rebecca is een jonge fotografe die in en rond België werkt. Haar werk *Ubuntu* danst door het leven van de Congolese gemeenschap in Brussel. Als fotografe neemt ze je mee door een uniek verhaal van liefde en verdriet in een hechte gemeenschap.

Verder zie je ook hoe de Congolese gemeenschap haar eigenheid, tradities en cultuur behoudt en deze van generatie op generatie doorgeeft.

Het resultaat van deze fotoreeks is een ode aan de diversiteit en culturele vrijheid. Na jaren van paniecreacties over migratiestromen voelt deze reeks bevrijdend aan, wanneer ze de menselijkheid en liefde toont binnen onze diverse maatschappij.

ANNEMIE BULTÉ, NA BIJNA 20 JAAR VERGROEID MET 'HUMO'

'Ik ben bang dat er voldoende interesse

© Steven Richardson

straks niet meer is in kwaliteit'

De geijkte reclame wil dat het lezen van Humo 'ernstige gevolgen' kan hebben. Wat moet dat dan niet zijn voor Annemie Bulté (50), die er al sinds 2000 voor schrijft? En hoe staat zij tegenover een fusie met *De Morgen*?

MONICA MORITZ

Voor Bulté betekende *Humo* de start van een nieuw journalistiek leven, net toen de overlevingskansen van het eigenzinnige blad bedreigd leken.

Het weekblad van 'de jonge progressieve generatie' is intussen de helft van zijn lezers kwijt en ingelijfd bij De Persgroep. Sinds kort bundelt *Humo* digitaal de krachten met *De Morgen*. Maar opper dat het straks tot een echte fusie komt, en Bultés haren rijzen ten berge.

Annemie Bulté: '*Humo* en *De Morgen* zijn gewoon heel anders. Er zijn ook weinig lezers die zowel *Humo* als *De Morgen* lezen, blijkt uit onderzoek. *DM*-lezers beschouw ik dan ook niet als mijn publiek.'

Wie dan wel?

'Ja, toffe mensen hè! (*lacht*) Mensen die mijn levensgevoel en dat van *Humo* delen: mensen die graag lachen, ook met zichzelf. Die oprecht verontwaardigd zijn over onrecht, en tegelijk ook genieten van goeie verhalen.'

Jörgen Oosterwaal is zowel hoofdredacteur van *Humo* als van *De Morgen*. De kans dat *Humo* ooit een weekendbijlage van *De Morgen* wordt, daar is al veel over gespeculeerd.

'Dat is de wereld op zijn kop. *Humo* verkoopt bijna dubbel zoveel als *De Morgen* en in tegenstelling tot *De Morgen* is *Humo* winstgevend. Zo'n fusie zou dus alleen al economisch heel onverstandig zijn. Er zitten goeie journalisten bij *De Morgen*, daar niet

van, maar ik herken de krant waar ik twintig jaar geleden voor werkte niet meer. *Humo* blijft *Humo*. Een fusie is echt niet aan de orde.'

Wat bindt je zo aan het blad?

'*Humo* is een deel van mijn leven en ik ontleen er een stuk van mijn identiteit aan, door de attitude die met dat blad samenhangt. Ik bekijk alles en iedereen door een relativiserende *Humo*-bril. Voor ik bij *Humo* terecht kwam, had ik wel al een heel traject afgelegd. Ik ben als regiojournalist bij *Het Nieuwsblad* begonnen en heb zo de stiel geleerd. Regiojournalistiek is allesomvattend. Eigenlijk zou elke journalist daar moeten beginnen. Je moet over alles kunnen schrijven: gemeentepolitiek, sociale problemen, pensenkermisissen, inbraken. Ik heb ook veel over de woelige Brusselse politiek geschreven. Ik was toen nog freelancer en dat was hard werken voor weinig geld: 800 frank, nog geen 20 euro, voor een groot artikel — een dag werk — en 100 frank voor een kleintje. Dat stelde toen ook niet veel voor. Op een bepaald moment zond *Panorama* een reportage uit over het hongerloon van Poolse kuisvrouwen. Ik zat verontwaardigd te kijken en riep naar het scherm: *ik verdien nog minder!* Toen ik geen kans kreeg om door te groeien wilde ik daar weg en ergens vast in dienst werken, want ik ben van nature geen freelancer, dat is me te avontuurlijk. *De Morgen* bood me toen een vaste job aan en ik ben daar 5 jaar gebleven.'

Je schreef daar veel human interestverhalen voor *De Bijsluiter*.

'*De Morgen* wilde kleine, *schone* verhalen. Bijvoorbeeld over het leven van de eerste softnonbaby, of de laatste begijn van Vlaanderen, de blinde Marcella Pattyn. Een grappig mens dat door het begijnhof racete in haar rolstoel, zwiepend met haar witte stok. Kloosterzuster worden was haar droom geweest, maar als blinde mocht ze niet intreden. Een levenslang trauma, waarover ze nooit eerder had durven praten.'

'Mensen verklappen mij vaak hun geheimen. Soms voelt het aan alsof ik hun verhalen steel, en voel ik me een beetje schuldig dat ik mij van hun leven bedien. Toch heb ik achteraf nog nooit een negatieve reactie gekregen. Ze zijn blij dat ze hun ervaring kunnen delen. Je moet wel een verschil maken tussen mensen die het gewoon zijn met de pers om te gaan en de andere. Ik waarschuw getuigen die hun verhaal voor het eerst onthullen voor mogelijke gevolgen of raad hen aan na te denken over wat ze zeggen. Als het risico bestaat dat hun omgeving het niet in dank zal afnemen dat ze alles met naam en toenaam wereldkundig maken, laat ik ze anoniem getuigen.'

Je hebt bij *De Morgen* ook de zaak Dutroux en de X-dossiers gevolgd.

Dat was een woelige tijd.

'Toen ze Julie en Melissa hadden opgegraven in Sars-la-Buissière ging ik keihard achter de zaak-Dutroux aan, ook omdat ik Eefje Lambrecks goed heb gekend. In de nasleep van de zaak-Dutroux onderzochten we dan die X-dossiers over pedofiele netwerken. Aan die periode denk ik niet graag terug. Vreselijke jaren van

extreme polarisering waren dat. Douglas De Coninck en ik vonden dat een aantal getuigenissen die door iedereen van de hand waren geweest toch de moeite waard waren om te onderzoeken. Ik voelde mij toen echt als een melaatse tussen de collega's van andere redacties, er was bijna niemand die nog met mij sprak. Toen heb ik geleerd dat er een groot onderscheid bestaat tussen gelijk hebben en gelijk krijgen. En hoe belangrijk perceptie is.'

Was dat een van de redenen waarom je daar vertrok?

'Nee, dat was een kwestie van gebrek aan respect. Ik verdiende daar echt niet veel terwijl een collega naast mij die net hetzelfde deed 500 euro netto meer kreeg en een bedrijfswagen had. Ik vroeg geen 500 euro opslag, maar wel een auto om mijn job beter te kunnen doen, maar zelfs dat willigden ze niet in. Ik was toen echt razend, ook omdat ze me niet waardeerden. Dus heb ik mij op de markt gesmeten en ben ik bij *Humo* beland. Dat is ook de beste plek voor mij. Wat ik wil schrijven en wat het blad nodig heeft, vallen volledig samen.'

***Humo* is de voorbije jaren wel grondig veranderd.**

'Oh ja, je kunt het blad vandaag niet meer vergelijken met dat van 20 jaar geleden. Persoonlijk vind ik dat *Humo* nu beter is dan in 2000. De lat ligt veel hoger. Toch besef ik dat de gouden periode van toen niet meer terugkomt. Het perslandschap was toen een woestenij en er waren geen uitgebreide weekendkranten. Zo kon *Humo* een gat in de markt vullen, want er was nood aan humoristische, kritische en emancipatorische journalistiek. Dat hiaat heeft Guy Mortier, met rastalenten als Herman de Coninck en Marc Mijlemans, perfect weten in te vullen. De openvolging van hoofdredacteurs na Guy Mortier heeft het blad geen deugd gedaan. De Woestijnvis-periode (*vanaf 2010 red.*) was de moeilijkste. In 2012 werd Wouter Van Driessche hoofdredacteur, met de opdracht om van *Humo* een soort

Man Bijt Hond op papier te maken. *Humo* moest plots zijn kritische zin inslikken, de focus op goed nieuws leggen en alle maatschappelijke rimpelingen vermijden. Ik had het toen heel moeilijk als journalist. Wij mochten niks meer schrijven dat op kritiek kon stuiten. Alles wat een negatieve reactie kon uitlokken, zwierde Wouter het blad uit. Als een lezer mopperde over Telenet, moest er eerst een wederwoord bij het bedrijf gevraagd worden voor we die lezersbrief mochten publiceren. Dat heeft veel schade berokkend. *Humo* was het lijfblad van de stoute intellectuele jeugd, maar dat herkende 'haar' blad niet meer. Onze geloofwaardigheid was zoek en we hebben toen veel lezers verloren. Het duurt lang voor je daarna terug opkrabbelt. Nu gaat het gelukkig weer beter met *Humo*.'

Naast artikels over justitie en misdaad schrijf je ook human interestverhalen.

'Gelukkig wel. Ik heb bijvoorbeeld als eerste een reeks gemaakt over de familieleden van pedofielen. Dat zijn uiteindelijk ook slachtoffers. Ik schrijf graag over onderwerpen waar anderen niet meteen aan denken, zoals over advocaten die vertellen over de zaak die hun leven veranderde. Dat soort journalistiek lijkt maatschappelijk misschien minder zwaar, maar is wel emotioneel zwaar beladen. Ik praat graag lang met de mensen, laat ze langzaam hun hele verhaal uit de doeken doen. Daarom zie ik me ook niet gauw voor tv werken. Dat bedacht ik toen ik onlangs meewerkte aan een Zweedse documentaire over Clark Olofsson, de gangster van het Stockholmsyndroom. Voor tv moet je alles comprimeren en tot een paar quotes herleiden. Ik wil wat mensen vertellen zo weergeven dat ze zeggen: *Amai, dat is precies uit mijn hoofd geplukt.*'

Schrijven over politiek gevoelige onderwerpen zoals mensensmokkel, is dat soms niet gevaarlijk?

'Nee, ik spreek niet met die mensensmokkelaars zelf, dat is inderdaad veel

te gevaarlijk. Ik pak het anders aan. Onlangs heb ik me verdiept in kindersmokkel en de recente, enorme toename van minderjarige transmigranten uit Afrika die hier belanden en verder willen naar Engeland. Dat artikel heeft veel teweeggebracht achter de schermen. Zo zijn er politieke vragen over gesteld en is de Dienst Voogdij op het matje geroepen omdat ze onvoldoende opvang biedt. Zoiets haalt de kranten niet, maar ik weet dat mijn stuk iets in beweging heeft gezet. Daar ben ik dan wel fier op. Ik laat de problematiek van migratie op een andere manier zien, ver van het gekibbel over het sluiten van parkings en zo. Het leek op den duur alsof hier een sprinkhanenplag was neergestreken. Maar ik kan er net zo min tegen dat kranten beginnen voor te schrijven hoe wij die jongeren zouden moeten behandelen. Ik heb een bloedhekel aan journalisten die verkondigen hoe de maatschappij er zou moeten uitzien en hoe de zaken het best aangepakt zouden worden. Dat zie ik niet als onze taak. Onze taak is om de feiten te brengen – zonder enig voorbehoud. Daarom ergert het me dat een journalist vandaag niet meer alles zou mogen zeggen, niet meer alle facetten van de waarheid zou mogen tonen. Journalistiek is: uitpluizen wat er gaande is, en dat kritisch benaderen. De wereld verbeteren is een ander vak.'

Kan je daar een voorbeeld van geven?

'Neem die vluchtelingenkampen in Noord-Frankrijk. Mensensmokkelbendes zwaaiden daar de plak en zaten tussen de migranten, die natuurlijk niet durfden te praten. Er heerste echte terreur. Zoiets mag je dan niet vertellen, omdat het de zaak van de vluchtelingen zou schaden. Maar op die manier bescherm je de smokkelbendes. De kerk van de pastoor in Zeebrugge die vluchtelingen sinds 2015 onderdak biedt, werd onmiddellijk ingepalmd door een smokkelbende die entreegeld eiste van de smokkelslachtoffers. Daar lees ik weinig over, terwijl dat heel relevant is. Een mooi portret van die pastoor maken, maar de problemen

met die bendes verzwijgen, vind jij dat normaal? Dat zijn gewoon realiteiten, en die moet je aankaarten. Bij *Humo* waken we over onze openheid: alle facetten van een kwestie kunnen aan bod komen. Je hoeft niet voorspelbaar te zijn en in een interview met rechtse politici alleen met politiek correcte vragen af te komen. Weerwerk geven, kritisch blijven en doorvragen wel, maar zonder het moraliserende vingertje.'

De 'vierde macht' krijgt het steeds harder te verduren en moet zelfs vechten voor haar geloofwaardigheid.

(denkt lang na) 'Ik ervaar eigenlijk weinig wantrouwen of gebrek aan respect. Mensen voelen waarschijnlijk dat ik open sta voor hun getuigenis. Als je interesse toont, krijg je ook veel terug. Je moet als journalist ook je eigen mening niet te veel opdringen tijdens een interview, vind ik, of uitgebreid tonen hoeveel je zelf wel van de zaak weet. Soms bereik je meer met een simpele vraag als 'waarom?' of 'hoezo?'. Journalistiek hoeft ook niet altijd te leiden tot de val van een minister of een hervorming van de gezondheidszorg. Journalisten kunnen dingen in beweging zetten door te laten zien wat er gebeurt, en dat is belangrijk. Ik heb net een tweede boek over het levensverhaal van David Van de Steen geschreven, *Overlever van de Bende van Nijvel*, en heb dat opengetrokken naar andere slachtoffers. Met zoiets los je de zaak niet op, maar je geeft die mensen wel een stem. Impact valt niet altijd zo makkelijk te meten of te omschrijven. Soms geef je gewoon mee een duwtje in de goede richting. Als door mijn artikels iets verandert, of er een bewustzijn groeit, is dat goed. Maar het mag geen doel op zich zijn, anders word je vlug prekerig en loop je het gevaar dat je jezelf gaat censureren, of sommige dingen zo gaat modelleren dat ze in je verhaal passen.'

Zou je vandaag als 18-jarige nog kiezen voor journalistiek?

'Ik wilde al journalist worden toen ik 15 was, en dat was het enige wat ik wilde doen, maar vandaag nog

ALS ER DOOR MIJN ARTIKELS IETS VERANDERT OF ER EEN BEWUSTZIJN GROEIT, IS DAT GOED. MAAR HET MAG GEEN DOEL OP ZICH ZIJN

beginnen? Ik weet het niet. *Rap-rap* stukjes plegen voor de website is niet meteen mijn ding. Het is toch maar door wat langer met mensen te praten dat je er iets uit krijgt dat ze niet aan iedereen vertellen. Ik vind ook dat de lat vaak veel lager ligt, zeker op het internet. Het idee 'het is goed genoeg' wint veld. Lees die berichtjes eens, de taal alleen! *Pffff...* en nu moet ik die clichés bovenhalen over jongeren die alleen op hun smartphone hun nieuws halen en ook niet meer behoorlijk kunnen schrijven, zeker? Ja, daar erger ik mij ook aan, ik ben daar nogal ouderwets in en vind dat je juist moet schrijven. Maar dat hoeft voor sommigen niet meer. Het is gewoon een trend, alles moet sneller en goedkoper, ook de journalistiek. Er worden zoveel berichten op de sociale media gegooid dat je geen overzicht meer hebt en ze je gemakkelijk kunnen sturen en manipuleren, ook met fake news. Door dat snelle nieuws kun je op de duur de feiten niet meer behoorlijk checken en heb je ook geen invloed meer. De digitalisering zelf boezemt me geen

angst in, wel de toenemende vaart en het feit dat ook lezers op de duur de lat lager gaan leggen. Ik ben bang dat er straks niet meer voldoende interesse is voor kwaliteit. Ik maak me soms zorgen dat ik dit werk niet tot aan mijn pensioen kan doen en dat ik misschien nog een ander vak zal moeten leren omdat bladen en krantenmakers denken dat de lezer niet meer zit te wachten op de dingen die ik schrijf. Wat zeggen mijn collega's daar eigenlijk over?' *(schatert)*

Kun je je eigen schrijfstijl definiëren?

'Ik schrijf zo helder mogelijk, niet met kronkels of tierlantijntjes. Ik gebruik niet meer woorden dan nodig. De lezer moet helemaal tot het einde door een tekst glijden zonder te blijven steken. Ik heb een hekel aan stukken waarin journalisten eerst een lange aanloop nemen om hun kennis te etaleren en zichzelf in de kijker zetten. Zie mij hier eens journalist zijn. Ik ben iemand die op de zijlijn blijft — anders had ik onlangs voor een interview met de Zweedse gangster Olofsson, ook een heel heldenverhaal kunnen neerzetten over hoe ik hem heb leren kennen. Dat is ballast waar de lezer niets aan heeft. Ik val liever met de deur in huis.'

Krijg je veel reacties op je stukken?

'Relatief weinig. Waarschijnlijk omdat ik me te weinig op het internet profileer. Dat is vandaag bijna een verplichting: de stichter van *De Correspondent* heeft eens gezegd dat waar een journalist vroeger voltijs aan een stuk kon werken, hij vandaag de helft van zijn tijd moet besteden aan het zorgen dat het artikel zijn publiek vindt. Op Twitter lawaai maken over je stuk hoort vandaag ook bij je journalistieke werk. Lees dat belangwekkend stuk dat ik weer heb geschreven. Dat ligt minder in mijn aard, ik ben veel liever bezig met een volgend stuk. Als je me vraagt in welke mate de journalistiek is veranderd, dan is die verkoop na productie en jezelf in de markt zetten toch wel kenschetsend.'

UA-onderzoek toont aan: klassieke media bevorderen politieke kennis

De traditionele nieuwskanalen zijn bij de Vlaming nog altijd springlevend. Dat blijkt een duidelijk positief effect te hebben op diens politieke kennis.

Eén en ander blijkt uit onderzoek van professor Peter Van Aelst en Patrick van Erkel van de Universiteit Antwerpen. Met een online vragenlijst peilden zij bij ruim 4.000 Vlamingen naar hun nieuwsconsumptie. De resultaten wezen uit dat bijna 3 op de 4 (bijna) dagelijks het nieuws op televisie volgt. Ook kranten zijn nog populair, zowel off- als online: bijna de helft van de bevolking geeft aan ze bijna dagelijks te lezen. Het belet niet dat ook sociale media steeds populairder worden als nieuwskanaal. Niet Twitter dan, maar wel Facebook. 38% van de ondervraagden zegt Facebook bijna dagelijks te gebruiken als nieuwskanaal. De grootste groep (52%) volgt het nieuws voornamelijk via traditionele media en combineert dat met af en toe sociale media. De groep die bijna volledig op sociale media vertrouwt, is zeer klein,

slechts 3%. Het gaat vooral om Vlamingen jonger dan 30. De Antwerpse onderzoekers catalogeren 8% als 'nieuwsjagers': burgers die het nieuws minder dan enkele keren per week volgen, via welk kanaal ook.

Van Aelst en van Erkel legden ook een link met de kennis van politieke actualiteit. Uit die antwoorden bleek dat het volgen van nieuws via de klassieke kanalen (tv, krant of nieuwswebsites) leidt tot een betere score. 'Opvallend is dat we negatieve effecten vinden van Twitter en Facebook', noteren de vorsers. 'Hoe meer respondenten Twitter en/of Facebook gebruiken als nieuwsbronnen, hoe lager zij scoren op de vragen over politieke actualiteit. Sociale media dragen enkel bij tot kennis als ze worden gebruikt in combinatie met traditionele media.'

Van Aelst en van Erkel besluiten: 'Het feit dat jongeren oververtegenwoordigd zijn in de groep 'nieuwsjagers' en in de groep die vooral op sociale media steunt, vormt wel een mogelijk gevaar voor de toekomst.' (PD)

VVJ vraagt behoud consulaire bijstand voor buitenlandjournalisten

De VVJ en haar Franstalige zustervereniging AJP verzetten zich tegen een recente wet die consulaire hulpverlening uitsluit voor Belgen die zich naar gevaarlijke buitenlandse gebieden begeven. Journalisten zijn immers niet zomaar 'reizigers'.

Een wet van 9 mei jl. regelt de bijstand vanwege de Belgische overheid voor onderdanen die in het buitenland in moeilijkheden geraken. Daar hoort wel een belangrijk voorbehoud bij: van consulaire bijstand zijn uitgesloten de Belgen die leven in of trekken naar gebieden waar zich een gewapend conflict of een ander veiligheidsprobleem voordoet. De wet maakt daarbij geen onderscheid tussen personen of situaties. Het gevolg is dat ook journalisten

onder deze regeling vallen. Worden zij in zo'n conflictgebied het slachtoffer van verwondingen, een arrestatie of een ziekte, dan moeten ook zij het zonder consulaire hulpverlening stellen.

Volgens de wetgever was het zaak 'reizigers te responsabiliseren'. Alleen vallen journalisten – net zoals humanitaire hulpverleners overigens – moeilijk als 'reizigers' te kwalificeren. Als zij naar risicogebieden trekken, is dat om een job te doen. Dat verantwoordt wel degelijk consulaire bijstand als er problemen rijzen. Een reden temeer is dat journalisten meer dan eens zelf het doelwit zullen zijn van geweldplegingen of vrijheidsberovingen in conflictgebieden. VVJ en AJP dienden bij het Grondwettelijk Hof een verzoekschrift in tot vernietiging van de wetsbepaling in kwestie. (PD)

VJF verdeelt half miljoen over 11 innovatieve projecten

Het pas gelanceerde Vlaams Journalistiek Fonds (VJF) heeft subsidie toegekend aan 11 projecten die bijdragen aan de vernieuwing en de diversiteit van de journalistiek in Vlaanderen.

Het VJF werd eerder dit jaar gelanceerd door Vlaams minister van Media Sven Gatz (Open Vld). De minister stelde 500.000 euro ter beschikking om toekomstgerichte projecten te ondersteunen die de journalistiek in Vlaanderen vernieuwen en verbreden. Het VJF lanceerde hiervoor een projectoproep, waarop veel respons kwam. Er werden 37 aanvragen ingediend, voor samen 1,8 miljoen euro. Een autonome jury besliste over welke projecten de 500.000 euro subsidie wordt verdeeld. Ze koos voor heel uiteenlopende initiatieven. Twee projecten zetten in op technologische innovatie om desinformatie tegen te gaan. Zo is er steun voor een automatische factcheck-tool voor journalisten, en voor een factcheck-platform dat met behulp van artificiële

intelligentie desinformatie en polarisering op sociale media detecteert en bestrijdt. Andere projecten spelen in op nieuwe vormen van journalistieke storytelling, zoals podcasts. Nog andere initiatieven focussen op kwalitatieve regiojournalistiek, al dan niet met de steun van burgers.

De hoogste subsidie is voor Sonderland, dat een heus productiehuis voor journalistiek wil uitbouwen. Er is ook steun voor een platform dat het potentieel van expats wil benutten voor buitenlandjournalistiek, en voor crossmediale onderzoeksjournalistiek over klimaatverandering. Daarnaast had de jury aandacht voor projecten die kwaliteitsvol nieuws willen brengen tot bij minder bediende doelgroepen, zoals laaggeletterden en jongeren.

De ondersteunde projecten worden in de loop van 2019 uitgevoerd. VJF-coördinator Michiel Scharpé zal de goedgekeurde projecten verder opvolgen. Het VJF is operationeel ingebed bij Journalismfund.eu en wordt mee aangestuurd door de VVJ en de Vlaamse Overheid.

‘Raad voor de Journalistiek is geen meningenpolitie’

De Raad voor de Journalistiek kan, ook al is een redactionele tekst kwetsend of shockerend, zich enkel maar uitspreken over de vraag of journalisten op basis van de deontologische code hun werk behoorlijk hebben gedaan. Dat antwoordde secretaris-generaal Pieter Knapen van de RvdJ op scherpe kritiek van hoogleraar in Mediarecht Dirk Voorhoof.

Dirk Voorhoof reageerde met zijn kritiek op een uitspraak van de Raad over een klacht van actrice en MeToo-voortrekster Hilde Van Mieghem tegen *P-Magazine.be* en redacteur Koen De Nef. Het Instituut voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen sloot zich bij die klacht aan. Redacteur De Nef had een gortige Facebookpost over Van Mieghem gedeeld en aangevuld met een dito inleiding. De post werd overgenomen door *P-Magazine.be*. Het bericht ging vergezeld van beelden uit de film *Blonde Dolly*, waarin Van Mieghem indertijd acteerde.

De RvdJ spreekt zich niet uit over het seksistische gehalte van het bericht. Hij oordeelt wel dat Van Mieghem voor publicatie wederhoor had moeten krijgen, gezien de ernst van de beschuldigingen tegen haar. Ook het misleidend gebruik van beelden uit de film *Blonde Dolly*, met de suggestie dat het ging om foto's uit *Playboy*, is niet conform de deontologische code.

Dirk Voorhoof betreurt sterk dat de Raad niet verder ging dan dat. Hij wijst erop dat berichtgeving volgens de Code niet stigmatiserend mag zijn (artikel 27), noch de menselijke waardigheid verder mag aantasten dan noodzakelijk (artikel 24). Namens de Raad voor de Journalistiek maant Pieter Knapen evenwel aan tot voorzichtigheid. Het kan niet de bedoeling zijn dat de Raad evolueert tot een meningenpolitie.

Dirk Voorhoof wijt de uitspraak ook aan de genderonevenwichtige samenstelling van de RvdJ. Maar ook die kritiek wordt door Pieter Knapen gerelativeerd, onder meer omdat er in de praktijk geen onderscheid wordt gemaakt tussen effectieve en plaatsvervangende leden. In het totaal zijn momenteel acht van de 36 leden vrouw. (CM)

DOSSIER 2018/25

WEBSITE PUBLICEERT BELEDIGENDE POST OVER VAN MIEGHEM

KLAGER: VAN MIEGHEM EN HET INSTITUUT VOOR
GELIJKHEID VAN VROUWEN EN MANNEN

TEGEN: P-MAGAZINE.BE EN DE NEF

UITSpraak: DE KLACHT IS DEELS GEGROND

FEITEN

Het artikel is een post van iemand op Facebook, die door *P-Magazine.be* werd overgenomen. De post neemt actrice Hilde Van Mieghem op de korrel wegens haar rol in de MeToo-beweging. De auteur heeft het over de van alcohol doorzopen kop van Van Mieghem en schrijft onder meer dat geen enkele Vlaamse actrice dankbaarder gebruik maakte van haar lijfelijke charcuterie om zichzelf in the picture te werken. Hij vraagt zich af of Van Mieghem dacht dat *Playboy* alleen werd gelezen voor de interviews. Redacteur Koen De Nef leidt de Facebookpost in. Hij schrijft dat Van Mieghem zich in de zaak-Bart De Pauw opwerpt als beschermheilige van diens slachtoffers en daarbij verglijdt in een wrange vorm van hypocrisie, gezien haar *Playboy*-verleden waarnaar de post verwijst. Hij voegt links toe naar naaktbeelden van Van Mieghem op internet. De column beschrijft volgens De Nef op een geniale wijze het paradoxale karakter van het MeToo-circus.

KLACHT

Klagers noemen het artikel kwetsend, intimiderend, vrouwonvriendelijk, stigmatiserend en seksistisch. Termen als ‘lijfelijke charcuterie’ werken ontmenselijkend en de boodschap houdt in dat actrices die ooit een naaktrol hebben gespeeld hun mond moeten houden over misbruik. De journalist beklemtoont dit door naaktbeelden toe te voegen en te doen alsof die uit *Playboy* komen, terwijl het gaat om beelden uit de film *Blonde Dolly* (1987),

waarin Van Mieghem de rol van een prostituee vertolkt. De suggestie dat het om foto's uit *Playboy* gaat, is niet waarheidsgetrouw en misleidend.

Het klopt dat Van Mieghem geposeerd heeft voor *Playboy*, maar het artikel laat uitschijnen dat ze dat vrijwillig deed, terwijl ze onder druk stond van de producenten van *Blonde Dolly* om de film te promoten. Het zijn juist die praktijken die Van Mieghem wil aanklagen.

De journalist wist dat zijn informatie fout was en het kwaadwillig verspreiden van foute informatie wordt niet beschermd door de vrije meningsuiting. Beelden van internet mogen jaren later ook niet in een andere context worden gebruikt.

Van Mieghem is een publieke figuur, maar ook publieke figuren hebben recht op respect voor hun privéleven. Bovendien is Van Mieghem het slachtoffer geweest van verkrachting en is de verspreiding van naaktbeelden van een slachtoffer van seksueel geweld zonder toestemming erg traumatiserend.

Niemand betwist dat tegenstemmen in het MeToo-debat aan bod moeten komen, maar deze publicatie draagt niets bij aan het maatschappelijk debat.

De redacteur heeft actief gezocht naar beledigende en seksistische berichten op sociale media en de Facebookpost is dan ook geen ingezonden bijdrage.

P-Magazine.be geeft Van Mieghem geen wederhoor, terwijl het artikel ernstige beschuldigingen uit zoals hypocrisie, stalking, grensoverschrijdend gedrag, penisnijd en revanche. Het artikel valt haar aan omdat ze het opneemt voor slachtoffers van seksuele intimidatie en verwijt haar dat ze het grensoverschrijdend gedrag dat ze aanklaagt zelf heeft uitgelokt door in *Playboy* te poseren. Daarom had *P-Magazine.be* haar voor publicatie een reactie moeten vragen.

Het artikel is stereotyperend en stigmatiserend voor vrouwen in het algemeen. Het woordgebruik en de boodschap zijn onlosmakelijk verbonden met gender. Het artikel zet aan tot discriminatie en seksuele intimidatie van vrouwen. Het schrikt vrouwen af om zich in de media uit te spreken over maatschappelijke thema's die hen aanbelangen.

VERWEER

P-Magazine.be en De Nef geven toe dat de publicatie de regels van de beleefdheid overtreedt, maar beklemtonen dat de regels van de vrije meningsuiting niet overschreden zijn.

De Facebookpost vertolkt onbeleefd en onbeschoft de mening dat Hilde Van Mieghem niet geloofwaardig is als vertegenwoordiger van de MeToo-beweging. De redacteur beseft niet dat Van Mieghem zich gekwetst zou voelen. Toen dat wel het geval bleek, is het artikel offline gehaald en heeft de journalist excuses aangeboden op *P-Magazine.be* en in een krant. Hij heeft Van Mieghem gecontacteerd via Facebook met de vraag of hij iets kon doen, waarop zij geantwoord heeft dat ze niet zou weten wat.

P-Magazine.be beklemtoont dat de vrije meningsuiting toelaat om een mening onbeleefd en grof te uiten. Bovendien is Van Mieghem een publieke figuur die zelf graag haar mening geeft en tegen een stootje moet kunnen.

Op het moment van publicatie waren er te weinig tegenstemmen in de MeToo-zaak, zeker met betrekking tot Bart De Pauw, die zonder vorm van proces aan de schandpaal werd genageld. Op dat moment stootte de redacteur toevallig op de Facebookpost, die hij heeft overgenomen.

De post is geen berichtgeving maar een opinie, en voor opinies geldt een grotere vrijheid om zijn mening te geven. Wederhoor en wederwoord zijn niet van toepassing. Een hoofdredacteur die over de eerste minister schrijft, vraagt ook geen wederhoor.

Klagers maken een onderscheid tussen de naaktbeelden van Van Mieghem uit de film *Blonde Dolly* en die uit *Playboy*, maar er is geen verschil. De fotoshoot in *Playboy* diende om de film te promoten en de sfeer van de film is doorgetrokken in de fotoshoot. Overigens heeft Van Mieghem het contract voor *Playboy* ondertekend. De suggestie in de inleiding dat de beelden uit *Playboy* komen, maakt dan ook niets uit. Bovendien wordt de film vermeld bij de beelden.

Van Mieghem zegt dat ze op het moment van de film en de fotoshoot in 1987 het effect van internet niet kon inschatten, maar ze heeft ook later nog naaktrollen gespeeld. Er is ook geen schending van het privéleven aangezien er geen privéfoto's gepubliceerd zijn.

Het artikel is geen genderdiscussie en gaat niet over de gelijkheid tussen vrouwen en mannen. Het is evenmin een aanval op de MeToo-beweging. Het gaat erover dat Van Mieghem als actrice met een bepaalde levensloop niet de persoon is om het gezicht te zijn van MeToo. Die mening is gebaseerd op haar levensloop en artistieke keuzes, niet op haar geslacht.

BESLISSING

De klacht is ontvankelijk in hoofde van beide klagers.

Het artikel is geen loutere opiniebijdrage of column. De journalist laat de auteur aan het woord, leidt de post in en argumenteert waarom hij hem heeft gepubliceerd. De inleiding van de journalist en de gepubliceerde post vormen zo een journalistiek geheel. De Raad voor de Journalistiek spreekt zich uit over de journalistieke aanpak daarvan.

PUBLICATIE VAN DE FACEBOOKPOST

Wat de loutere publicatie van de Facebookpost betreft, spreekt de Raad zich niet uit over de mening van de auteur. Het staat de redactie vrij om meningen en standpunten van derden aan bod te laten komen en te publiceren. De Raad spreekt zich niet uit over de inhoud daarvan en de loutere publicatie vormt geen inbreuk op de beroepsethische code.

Wat inhoud en taal betreft, is het niet de opdracht van de Raad

voor de Journalistiek om zich uit te spreken over welvoegelijkheid en goede smaak.

De Raad spreekt zich evenmin uit over de geldigheid of de redelijkheid van de argumentatie. Of Hilde Van Mieghem – om welke reden dan ook – al dan niet een terechte spreekbuis is van de MeToo-beweging, is geen zaak voor de Raad voor de Journalistiek.

De post vertolkt de mening van de auteur, die Van Mieghem als vrouw stigmatiseert op basis van haar werk als actrice en haar fotoshoot in *Playboy*. Dat kan kwetsend overkomen voor haar en voor vrouwen in het algemeen, maar meningen kunnen, door overdrijving en provocatie, kwetsen, shockeren en verontrusten.

WEDERHOOR

Zoals hoger gezegd, vormen inleiding en Facebookpost een journalistiek geheel. De journalist leidt de Facebookpost in, laat de auteur aan het woord en geeft hem een forum. De auteur van de post trekt de geloofwaardigheid van Hilde Van Mieghem als spreekbuis van de MeToo-beweging ernstig in twijfel en uit ernstige aantijgingen, die haar eer en de goede naam betreffen. Gezien de aard van die aantijgingen is de Raad van oordeel dat de journalist Van Mieghem vóór publicatie een kans had moeten geven om daarop te reageren.

De klacht is daarom gegrond wat wederhoor betreft.

FOTO'S

De journalist verwijst in zijn inleiding naar de fotoshoot van Van Mieghem in *Playboy*. Tegelijk plaatst hij hyperlinks naar beelden uit de film *Blonde Dolly*, terwijl hij duidelijk suggereert dat het gaat om foto's uit *Playboy* (ook al staat op de foto's zelf 'Blonde Dolly 1987'). De Raad is van oordeel dat dat niet strookt met de richtlijn bij artikel 3 van de code over het gebruik van archiefmateriaal. De beelden van Van Mieghem uit de film *Blonde Dolly* horen thuis in de context van haar werk als actrice en de redacteur geeft die context en de herkomst van de beelden niet correct weer, wat aanleiding kan geven tot misleiding van het publiek. De klacht is daarom gegrond op dit punt.

De klacht is daarom gegrond wat wederhoor en de misleidende omschrijving van de foto's betreft.

DOSSIER 2018/26

NANNY BESCHULDIGT MAN VAN DAISY VAN CAUWENBERGH

—
KLAGER: FIJEN EN VAN CAUWENBERGH

TEGEN: DAG ALLEMAAL

UITSPRAAK: DE KLACHT IS DEELS GEGROND

FEITEN

Het artikel is een interview met de gewezen Thaise nanny van Huub Fijen en Daisy Van Cauwenbergh. Die moesten zich voor de correctionele rechtbank verantwoorden voor mensenhandel en slavernij. De rechter stelde de verjaring vast.

De nanny vertelt dat ze ontgoocheld is omdat haar klacht tegen Fijen wegens ongewenste intimiteiten uit het strafdossier werd gehaald en omdat de rechter de hele zaak verjaard verklaarde. Ze zegt dat zij en haar man dag in dag uit moesten werken voor 100

of 200 euro per maand. Ze moest met Fijen naar de sauna en zegt dat ze eigenlijk zijn seks-slavin was.

Dag Allemaal publiceert ook een uittreksel uit een mail van Fijen, waaruit zou blijken dat hij ook de neef van de nanny en diens vrouw naar België probeerde te halen.

KLACHT

Klagers zijn boos over het artikel, de cover en het editoriaal van *Dag Allemaal*. Ze werden gedagvaard voor de correctionele rechtbank van Brussel, waarbij de Thaise nanny een van de burgerlijke partijen was. De rechter besliste dat de zaak verjaard was, waardoor de strafvordering verviel.

Klagers zeggen dat *Dag Allemaal* geen loyale kans op wederhoor heeft gegeven. In de periode tussen het vonnis en de deadline om in beroep te gaan heeft de journalist hun advocaat om een reactie gevraagd, maar in zijn mail sprak hij niet over de zware beschuldigingen van seksueel misbruik, seks-slavernij, zeven dagen op zeven werken enz., die wel in het artikel staan.

Hij schreef enkel dat de Thaise nanny niet tevreden was met de verjaring, dat de arbeidswetgeving niet geheel was nagekomen en dat er problemen waren met betalingen, en vroeg of Fijen en Van Cauwenbergh op deze en andere vragen eventueel wilden antwoorden.

De advocaat liet weten dat hij niet zou reageren omdat de periode om in beroep te gaan nog niet verstreken was en hij geen parallel proces wilde in de media. Als de journalist de beschuldigingen over seksueel misbruik en seks-slavernij wel vermeld had, had hij mogelijk anders gereageerd en juridische stappen ondernomen om de publicatie te voorkomen.

De cover en het editoriaal van *Dag Allemaal* stellen een aantal citaten van de nanny voor als vaststaande feiten. Dat schendt volgens klagers het vermoeden van onschuld.

Dag Allemaal publiceert uittreksels uit een mail die Fijen zou geschreven hebben aan een Thais koppel in een poging om hen naar België te halen. Maar klagers kennen de mail niet en weten niet vanwaar hij komt. De journalist geeft overigens zelf toe dat het gaat om een anonieme mail, waarvan hij niet weet vanwaar hij komt.

Klagers nemen het niet dat het artikel de voornaam van hun minderjarige zoon vermeldt en een babyfoto van hem publiceert. Er was geen reden om hun zoon bij het artikel te betrekken.

Klagers wijzen erop dat ze geen bekende Vlamingen meer zijn. Ze blijven alleen bekend door artikels zoals in *Dag Allemaal*, terwijl ze er alles aan doen om uit de media te blijven.

VERWEER

Dag Allemaal zegt dat het niet gaat om een smeugig paparazzi-artikel, maar om berichtgeving naar aanleiding van een publieke rechtszaak. Het seksueel misbruik van Huub Fijen was al aan bod gekomen in verschillende kranten, onder meer op het moment dat het uit het strafdossier werd gehaald. Wat in het artikel staat over seksueel misbruik was dus niet nieuw.

De journalist vond het belangrijk om een reactie te vragen en heeft klagers langs verschillende wegen proberen te contacteren, maar dat lukte niet. Daarom heeft hij hun advocaat een mail gestuurd. In zo'n mail is het niet de bedoeling om volledig te zijn en alle facetten te vermelden. Met zijn mail wilde de journalist de advocaat aan de lijn krijgen om hem vervolgens een uitgebreide reactie te vragen. De advocaat kon overigens vermoeden dat het ook zou gaan over seksueel misbruik, omdat dat al in de media was geweest en de nanny de beschuldigingen had geuit tijdens de strafprocedure.

Het argument van de advocaat om niet te reageren is een drogreden. De deontologie van de advocaat laat toe om een interview te geven als de tegenpartij dat ook gedaan heeft.

De journalist heeft de authenticiteit van de mail van Huub Fijen aan een Thais koppel wel degelijk gecheckt. Hij kreeg de mail in een envelop van een anonieme bron en weet niet wie de bron is. Maar de bestemmingen hebben bevestigd dat ze via tussenpersonen een vertaalde versie van de mail ontvangen hebben.

De titels op de cover maken duidelijk dat het gaat om een interview met de nanny. Er staat expliciet *Schokkende getuigenis* en de zinsnede *'Eigenlijk was ik Huubs seks-slavin'* staat tussen aanhalingstekens. Het is ook duidelijk dat de vier punten onder deze titels elementen uit het getuigenis zijn, ook al staan ze niet tussen aanhalingstekens. Het editoriaal is geen feitenrelaas, maar de persoonlijke mening van de chef redactie over het getuigenis.

Daisy Van Cauwenbergh en Huub Fijen hebben als bekende Vlamingen met hun gezin geregeld de media opgezocht. Het is dan ook geoorloofd om de naam van hun zoon te noemen en zijn geblurde foto te publiceren. De naam is overigens gemakkelijk te traceren via internet. Bovendien woont het gezin momenteel in de Verenigde Staten en zal de zoon daar niet geconfronteerd worden met een artikel in *Dag Allemaal*.

BESLISSING

Het artikel bevat ernstige beschuldigingen die de eer en goede naam van klagers betreffen. Het was daarom aangewezen om voor publicatie een kans op wederhoor te geven, wat de journalist gedaan heeft. Maar in zijn mail aan de advocaat van klagers vermeldt hij enkel de elementen die deel uitmaakten van de strafzaak en spreekt hij niet over de ernstige beschuldigingen van seksueel misbruik en seks-slavernij. De Raad is van oordeel dat dat voor een loyale vorm van wederhoor wel aangewezen was, omdat net die aantijgingen de eer en goede naam van klagers ernstig kunnen aantasten. Het zijn bovendien die aantijgingen waarmee *Dag Allemaal* uitpakt op de cover en in de titel van het artikel. Of de advocaat al dan niet zou geantwoord hebben als de journalist deze elementen in zijn mail had vermeld, doet daarbij niet ter zake. De klacht is daarom gegrond op dit punt.

Dag Allemaal vermeldt de naam van de minderjarige zoon van klagers terwijl hij met de aantijgingen in het artikel niets te maken heeft. De Raad is van oordeel dat dat niet strookt met de richtlijn bij artikel 15 van de code die bepaalt dat de journalist rekening houdt met het belang van de minderjarige wanneer die door derden herkenbaar ter sprake wordt gebracht. In de context van het artikel was er geen enkele reden om de minderjarige bij naam te noemen. De klacht is daarom gegrond op dit punt.

De titel op de cover heeft het over een *getuigenis* van de nanny en de belangrijkste beschuldiging over seks-slavernij staat tussen aanhalingstekens. Dat maakt duidelijk dat het gaat over een citaat uit het interview. Uit de opmaak van de cover, waarbij de vier andere elementen als *bullet points* onder dit citaat staan, blijkt voldoende dat deze deel uitmaken van het verhaal van de nanny, ook al staan ze niet tussen aanhalingstekens. De Raad is dan ook van oordeel dat er op dit punt geen sprake is van een beroepsethische fout.

Ook wat betreft het editoriaal is de klacht ongegrond. Het editoriaal is een opinie van de redactiechef die haar mening geeft over het getuigenis van de nanny. Zoals bepaald in artikel 8 van de code heeft een journalist in een opiniebijdrage een grotere vrijheid om zijn mening te geven dan in feitelijke berichtgeving.

De klacht is daarom gegrond wat wederhoor en de vermelding van de naam van de minderjarige zoon van klagers betreft.

DOSSIER 2018/27

**EDITORIALIST NEEMT
VERKEERSEXPERT
OP DE KORREL**—
KLAGER: DE MOL**TEGEN:** HET LAATSTE NIEUWS EN SEGERS
UITSpraak: DE KLACHT IS ONGEGROND**FEITEN**

De klacht gaat over een opiniebijdrage die klager op de korrel neemt. De zoon van klager kreeg een boete omdat hij op een gevaarlijke steenweg tegen de richting in fietste. Klager raadde hem aan om de boete niet te betalen maar aan te vechten voor de rechtbank.

Klager is verkeersdeskundige aan de UGent. Volgens het opinie-stuk vult hij zijn rol als academicus bizar in, omdat men van een academicus zou verwachten dat hij zijn expertise ten dienste stelt van samenleving en beleid, en niet gebruikt om wetten en regels actief te ondermijnen, ook al lijken ze onzinnig en gevaarlijk. De journalist schrijft dat klager andere fietsers oproept om de verkeersinrichting aan hun laars te lappen als hen dat veiliger lijkt, en om hun boete aan te vechten bij wijze van burgerlijke ongehoorzaamheid. Hij vraagt zich af waar het eindigt als elke deelnemer aan het verkeer zijn eigen reglement volgt in functie van zijn persoonlijke aanvoelen en vindt dat experts de druk op het beleid moeten verhogen door samen te werken, niet door in het verzet te gaan.

KLACHT

Klager zegt dat de journalist hem dingen verwijt die hij nooit gezegd heeft en vraagt zich af op welke feiten de journalist zich baseert. Hij heeft het proces-verbaal, de memorie van klager en het vonnis niet gelezen en heeft klager niet gecontacteerd, wat andere journalisten wel hebben gedaan.

Klager beschrijft omstandig de gevaarlijke situatie op de steenweg en zegt dat er juridisch geen overtreding was op de plaats waar zijn zoon geverbaliseerd werd.

Hij heeft nooit gepleit om wetten en regels naar eigen goeddun-ken te interpreteren of actief te ondermijnen, zoals de journalist schrijft. Hij heeft wel gezegd dat het beter is om levensbedreigende verkeerssituaties te vermijden door een route te kiezen die geen gevaar oplevert. In zulke gevallen valt levensbehoud te verkiezen boven verkeersreglementen die een gevaarlijke infrastructuur ondersteunen.

Klager heeft fietsers niet opgeroepen om boetes aan te vechten bij wijze van burgerlijke ongehoorzaamheid. Maar in een rechtsstaat heeft iedereen het recht om een voorstel tot minnelijke schikking voor de rechtbank te betwisten. Een foutief proces-verbaal betwisten is geen burgerlijke ongehoorzaamheid.

VERWEER

Het Laatste Nieuws zegt dat de opiniebijdrage niet gaat over de situatie op de steenweg of het vonnis van de rechter, maar wel over de manier waarop klager het proces-verbaal van zijn zoon heeft aangepakt en de publieke uitspraken die hij daarover heeft gedaan.

De journalist baseert zich op uitspraken van klager op Twitter en in verschillende media zoals *De Morgen*, waar hij zei: '*Het verkeersreglement is bedoeld om elke weggebruiker veilig en vlot*

van punt A naar B te krijgen. Wanneer het reglement je verplicht om een erg risicovolle keuze te maken, dan mag je toch kiezen voor levensbehoud.' Klager zegt dus dat men naar eigen aanvoelen wetten en regels mag overtreden als men dat nodig acht voor zijn veiligheid. De journalist verwoordt dat in zijn opinie als 'wetten en regels actief ondermijnen'.

Volgens hetzelfde artikel in *De Morgen* roept klager fietsers op om boetes die ze in zo'n geval oplopen aan te vechten voor de politierechter, om zo een maatschappelijk debat op gang te trekken. Klager bevestigt die uitspraken.

Het is die publieke oproep die de journalist aan de kaak stelt. Hij ontkent niet dat iedereen het recht heeft om een minnelijke schikking te betwisten. Wat hem stoort, is de publieke oproep van klager na het vonnis van de rechtbank om soortgelijke boetes aan te vechten als een vorm van burgerlijke ongehoorzaamheid.

Een journalist die een opiniebijdrage schrijft over iemand, is niet verplicht om de betrokkene vooraf te contacteren. Als dat zo zou zijn, zouden er nog weinig opinies verschijnen over Trump, Messi of Charles Michel.

Het artikel is geen feitenrelaas maar een opiniebijdrage, en dat is duidelijk voor de lezers. In een opiniebijdrage geniet de auteur een grote mate van vrijheid om zijn mening te geven, feiten te interpreteren en er conclusies uit te trekken. Overdrijving, eigenzinnige belichting en een polemische of shockerende toon zijn daarbij gebruikelijke stijlmiddelen.

BESLISSING

De journalist becommentarieert in zijn opiniebijdrage niet de verkeersonveilige situatie op de steenweg, het proces-verbaal of de uitspraak van de rechter. Hij geeft wel zijn mening over de manier waarop klager met die dingen is omgegaan en over de publieke uitspraken die hij erover gedaan heeft.

Klager bevestigt zijn publieke uitspraak dat men mag kiezen voor levensbehoud als het reglement iemand verplicht om een erg risicovolle keuze te maken, en ook zijn oproep aan fietsers om in zulke gevallen boetes aan te vechten voor de rechtbank om zo een maatschappelijk debat op gang te brengen.

De journalist becommentarieert dat standpunt en die uitspraken met overdrijving, polemisch en provocerend. Daarmee begaat hij evenwel geen beroepsethische fout. De Raad verwijst in dat verband naar artikel 8 van de code dat bepaalt dat de journalist als auteur van een opiniebijdrage een grotere mate van vrijheid heeft om zijn mening te geven en om conclusies te trekken uit de feiten dan in zijn feitelijke berichtgeving.

De bijdrage is gepubliceerd in de dagelijkse rubriek *Onze opinie* op pagina twee van de krant. Het is voor de lezer duidelijk dat het gaat om een opiniebijdrage, zoals artikel 4 van de code voorschrijft.

De klacht is daarom ongegrond.

DOSSIER 2018/28

**BV-KOPPEL OP
'ZWARTE LIJST'**—
KLAGER: FIJEN EN VAN CAUWENBERGH**TEGEN:** HLN.BE**UITSpraak:** DE KLACHT IS GEGROND

FEITEN

Het artikel geeft een lijst van 27 bekende Vlamingen die om uiteenlopende redenen in aanraking kwamen met politie en gerecht onder de titel *Oplichting, partnergeweld, kindermisbruik en mensenhandel: deze BV's gingen zwaar in de fout*. Als eerste komen gewezen miss België Daisy Van Cauwenbergh en haar man Huub Fijen aan bod, eerst over het faillissement van vier IT-bedrijfjes van Fijen, daarna over het feit dat de twee terecht stonden voor mensenhandel.

KLACHT

Klagers werden voor mensenhandel gedagvaard voor de correctionele rechtbank van Brussel. De rechter stelde vast dat de zaak verjaard was, waardoor de strafvordering verviel.

Klagers zeggen dat het artikel onzorgvuldig is en het vermoeden van onschuld schendt. Ze verwijzen naar de foto met als bijschrift *'Duivelskoppel' Daisy Van Cauwenbergh en Huub: fraude, verduistering en mensenhandel* en naar twee passages in het artikel.

Volgens de eerste lokten ze een Thais koppel met een jobaanbod naar België. Dat is een ernstige beschuldiging, die klagers altijd hebben ontkend en die door de rechtbank nooit bewezen is verklaard. Toch stelt het artikel het voor als een vaststaand feit.

Hetzelfde geldt voor de conclusie dat Van Cauwenbergh en Fijen zonder straf weggelaten zijn. Die zin insinueert dat de ten laste gelegde feiten bewezen zijn, maar dat de rechter geen straf kon opleggen wegens verjaring. Dat is niet correct. Iemand kan maar wegkomen zonder straf als hij zich schuldig heeft gemaakt aan feiten. Dat is niet bewezen en er is geen uitspraak.

VERWEER

HLN.be zegt dat dat het Thaise koppel wel degelijk naar België is gekomen na contact, via tussenpersonen, met klagers. Klagers hebben hen hoop gegeven en werkgelegenheid in het vooruitzicht gesteld. De term lokken drukt dat wat sterker uit, maar is daarom niet foutief.

Het artikel vermeldt duidelijk dat de feiten verjaard zijn, dat klagers niet veroordeeld werden en dat ze geen straf kregen. Het schrijft nergens dat klagers de feiten erkend zouden hebben. Maar het openbaar ministerie vorderde wel 18 maanden tegen hen. Als de rechter dan de verjaring vaststelt, kan men zeggen dat de betrokkenen goed weggekomen zijn. Dat is geen uitspraak over de gegrondheid van de feiten, maar de juridische consequentie is wel dat er niets is en dus ook geen straf.

BESLISSING

De rechtbank stelde vast dat het strafdossier tegen klagers verjaard was, wat betekent dat er geen uitspraak was over de feiten en over schuld of onschuld. Nochtans schept het artikel de indruk dat het koppel strafbare feiten heeft gepleegd door de affirmatieve formuleringen in de eerste zin over het lokken van het Thaise koppel met een jobaanbod en in het bijschrift bij de foto en de titel boven het artikel. Bij de foto staat: *'Duivelskoppel' Daisy Van Cauwenbergh en Huub: fraude, verduistering en mensenhandel*, en de titel van het artikel luidt: *Oplichting, partnergeweld, kindermisbruik en mensenhandel: deze BV's gingen zwaar in de fout*. Deze aanpak strookt niet met artikel 25 van de code dat bepaalt dat de journalist geen ongegronde verdachtmakingen of beschuldigingen uit.

De klacht is daarom gegrond.

DOSSIER 2018/29**HOEZO, PROBLEMEN
MET DE VIDEOREF?**

—
KLAGER: PONSAERTS

TEGEN: *HLN.BE*

UITSpraak: DE KLACHT IS ONGEGROND

FEITEN

De klacht gaat over de online liveverslaggeving bij de match Eupen-Excelsior Moeskroen op de laatste dag van de voetbalcompetitie, waarbij de redacteur voor aanvang van de wedstrijd schrijft dat er nog wat moeilijkheden zijn met de VAR (video assistant referee). Door verkeerde kabels en het ontbreken van een statief is het volgens de site onduidelijk of de videoref actief zal kunnen zijn. De kabels zouden te kort zijn en medewerkers van de tv-productie proberen de VAR te depanneren.

KLACHT

Klager is de technisch verantwoordelijke van het VAR-systeem. Hij zegt dat er geen problemen waren en noemt de passage uit de liveverslaggeving een indianenverhaal. Hij was de enige VAR-verantwoordelijke bij de wedstrijd en de journalist heeft hem niet gesproken en de feiten niet gecheckt.

Normaal was er geen videoref voorzien, maar vanwege de cruciale degradatiestrijd besliste de voetbalbond op het laatste moment om er toch een in te zetten. Dat kwam voor het bedrijf van klager bovenop de normale capaciteit. Daardoor duurde de opstelling wat langer en was er geen statief, maar dat was op voorhand bekend. Er waren wat problemen met de aansluiting van de fiberkabels, maar de kabels waren niet te kort en alles was tijdig opgelost. De kabels zijn trouwens te zien op de foto bij de liveverslaggeving.

Toch kreeg klager, terwijl hij nog aan het werk was, tal van boodschappen en telefoons, onder meer van verantwoordelijken van de VAR en de voetbalbond, met de vraag wat er gaande was. Zo veroorzaakten foute berichten op *HLN.be* en andere websites stress en oponthoud. Andere sites waren neutraler en niet denigrerend, maar *HLN.be* stak volgens klager de draak met hem. Bovendien stond ook zijn foto bij de liveverslaggeving.

VERWEER

HLN.be zegt dat er wel degelijk problemen waren met het VAR-systeem en dat de liveverslaggeving correct is.

HLN.be wijst erop dat het artikel eigenlijk uit twee delen bestaat: de liveverslaggeving en de nabeschouwing. De liveverslaggeving voor en tijdens de match komt van de webredactie in Kobbegem. De nabeschouwing komt van een journalist ter plaatse. Die twee hebben geen contact met elkaar, maar wat ze schrijven over de VAR komt wel overeen.

De webredactie volgt de wedstrijden via radio, tv, Telenet enz. en de redacteur baseerde zich voor de passage over de problemen met de VAR op Sporza en andere sites. Hij schrijft erover in vraagvorm en in de voorwaardelijke wijs, maar de gegevens kloppen wel. *HLN.be* geeft wel toe dat het de bron had moeten vermelden. Dat de liveverslaggeving correct was, bewijst de nabeschouwing van de journalist ter plaatse. Hij stelde de problemen vast en sprak met technici in de neutrale zone. Wat hij schrijft is waarheidsgetrouw en correct en de bronnen zijn gecheckt. De liveverslaggeving vermeldt hetzelfde, en het is dan ook geen indianenverhaal, zoals klager beweert.

HLN.be verwijst ook naar het verslag van de wedstrijdafgevaardigde van de match drie weken later in Eupen, die melding maakt van problemen met kabels drie weken voordien bij de match Eupen-Excelsior Moeskroen. Ook dat bewijst dat er wel degelijk problemen waren. Klager klaagt erover dat de redactie hem niet gecontacteerd heeft, maar zegt tegelijk dat journalisten hem niet kennen. Hij zegt ook dat hij belachelijk wordt gemaakt, maar *HLN.be* noemt nergens zijn naam en de tekst is niet denigrerend.

BESLISSING

De webredacteur verwijst bij het begin van de liveverslaggeving naar de problemen met het VAR-systeem onder de vragende titel: 'Toch geen videoref?'. Hij schrijft dat het nog onduidelijk is of er een videoref zal zijn en heeft het in de voorwaardelijke wijs over

te korte kabels. De redacteur, die zelf niet ter plaatse is, bewaart zo de nodige reserve ten aanzien van de feiten die hij niet zelf heeft kunnen checken. Zijn tekst is niet denigrerend of lasterlijk. Tegelijk maakt *HLN.be*, aan de hand van het getuigenis van de journalist ter plaatse en van het verslag van de wedstrijdafgevaardigde drie weken later, aannemelijk dat er wel degelijk technische problemen waren bij de opstelling van het VAR-systeem. Daarom is de Raad van oordeel dat de liveverslaggeving geen beroepsethische fouten bevat. De Raad merkt wel op dat het in dit geval aangewezen was om de bron van de informatie te vermelden, overeenkomstig artikel 2 van de code dat bepaalt dat de journalist, in de mate van het mogelijke en voor zover dit relevant is, de bron van zijn informatie bekendmaakt. De klacht is daarom ongegrond.

Delcredere valt wel degelijk onder openbaarheid van bestuur

Het Grondwettelijk Hof heeft een wetsbepaling vernietigd die de overheidsdienst Delcredere volledig onttrok aan de openbaarheid van bestuur. Samen met Greenpeace en enkele andere organisaties had de VVJ daartoe een verzoekschrift ingediend bij het Hof.

Delcredere is een openbare instelling die bedrijven en banken verzekert tegen politieke en commerciële risico's die ze lopen bij internationale investeringen en handelstransacties. Ze moet aldus de tekortkomingen van de privésector inzake kredietverzekering verhelpen en het mondiale handelsverkeer bevorderen. De verplichtingen die Delcredere op zich neemt, worden gedekt door de Belgische Staat. Als zodanig valt de instelling onder de wettelijke bepalingen inzake openbaarheid van bestuur. Onder druk van het bedrijfsleven, dat als cliënt regelmatig komt aankloppen bij Delcredere voor steun, schrapte het Belgische parlement in de lente van 2017 evenwel deze openbaarheidsplicht. 'De stukken die Delcredere ontvangt

of produceert in het kader van zijn activiteiten, worden niet beschouwd als een bestuursdocument in de zin van de wet betreffende de openbaarheid van bestuur', heette het. Greenpeace merkte de wetswijziging op, en vroeg de VVJ om samen de vernietiging ervan te vragen aan het Grondwettelijk Hof. Ook Bond Beter Leefmilieu, WWF en Forum voor Vredesactie sloten zich bij de rechtszaak aan. Het Grondwettelijk Hof gaat in een arrest van 29 november volledig in op de klacht. De rechters wijzen erop dat de openbaarheid van bestuur een grondwettelijk bepaald recht is, waarvan enkel na een beoordeling geval per geval kan worden afgeweken. De federale openbaarheidswet van 1994 heeft dan wel bepaald dat de bescherming van bedrijfsgeheimen een afwijking van de openbaarheidsregels toelaat, maar dan nog moet in concreto worden nagegaan of afwijking mogelijk is. De algemene onttrekking van Delcredere aan de openbaarheid van bestuur komt daar niet mee overeen en is dan ook 'onevenredig', aldus het Grondwettelijk Hof. Waarop de rechters het wetsartikel in kwestie vernietigen. (PD)

Erkenningscommissie verfijnt procedure voor intrekking

De Erkenningscommissie voor beroepsjournalisten heeft een duidelijker procedure uitgewerkt voor de intrekking van een erkenning. Dat moet misverstanden voortaan definitief uitsluiten.

Een beroepsjournalist die niet langer aan de erkenningsvoorwaarden voldoet – omdat hij of zij een ander beroep heeft of onverenigbare nevenactiviteiten vervult – wordt verondersteld op eigen initiatief de Erkenningscommissie en de VVJ daarvan op de hoogte te brengen. Maar niet iedereen heeft die reflex, en dan neemt de Erkenningscommissie zelf het initiatief. Heeft de commissie weet van een beroepsjournalist die niet langer de erkenningsvoorwaarden vervult, dan stuurt ze de betrokkene daarvan een bericht per mail. In de bijlage zit een verklaring

'afstand van erkenning'. Aan de beroepsjournalist dan de keuze: ofwel bezorgt hij de commissie die verklaring ondertekend terug, ofwel verzet hij zich tegen de intrekking. In dat laatste geval bezorgt hij de commissie de gepaste bewijsstukken of gaat hij in op de mogelijkheid om zijn beroepssituatie mondeling toe te lichten voor de commissie.

Het is belangrijk om binnen de maand op het bericht van de Erkenningscommissie te reageren. Gebeurt dat niet, dan verstuurt de commissie het bericht opnieuw, maar nu per aangetekende brief. Volgt er binnen de maand opnieuw geen reactie, dan laat de commissie aangetekend aan de journalist weten dat zijn erkenning wordt ingetrokken. Tevens wordt dan gevraagd om de persdocumenten terug te sturen.

Ook journalisten maken al eens een professionele fout... Teken daarom in op onze

GROEPSVERZEKERING VOOR BEROEPSAANSPRAKELIJKHEID EN RECHTSBIJSTAND

VERZEKERINGNEMER

VERZEKERAAR

VERZEKERDEN

- leden van de AVBB (VVJ & AJP) die intekenen
- beroepsjournalisten, in loondienst of zelfstandig
- stagiairs
- persmedewerkers
- associaties of vennootschappen van journalisten (zodra alle journalisten die er deel van uitmaken, toegetreden zijn tot deze polis en er de premie van hebben betaald)

Verlengd tot
30 september
2019

VERZEKERDE RISICO'S

BEROEPSAANSPRAKELIJKHEID

De burgerlijke aansprakelijkheid, zowel contractueel als buitencontractueel, wegens schade of nadeel veroorzaakt aan derden of cliënten, in de uitoefening van hun beroep en volgend uit fouten, onjuistheden, vergissingen, vergetelheden, indiscretie en in het algemeen elke schadeverwekkende daad (...).

Tevens worden de gevallen gedekt waarin een journalist solidair of in solidum gehouden is samen met de uitgever die verantwoordelijk is voor zijn artikel en/of mededeling.

BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID UITBATING

De burgerlijke buitencontractuele aansprakelijkheid wegens schade veroorzaakt aan derden of cliënten.

RECHTSBIJSTAND

- de strafrechtelijke verdediging in verzekerde geschillen;
- de burgerrechtelijke verdediging in het kader van beroepsaansprakelijkheid in verzekerde geschillen;
- voor loontrekkenden: de verdediging voor de arbeidsrechtbank.

Ga naar www.journalist.be voor de volledige omschrijving van dekkingen en uitsluitingen.

VERZEKERDE BEDRAGEN EN VRIJSTELLINGEN

BEROEPSAANSPRAKELIJKHEID

Limiet: 125.000 EUR per schadegeval, alle schade samen
Vrijstelling: 500 EUR per schadegeval

BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID UITBATING

Limiet: 1.250.000 EUR per schadegeval, alle schade samen
Vrijstelling: 500 EUR per schadegeval (uitsluitend voor materiële schade)

RECHTSBIJSTAND

Limiet: 12.500 EUR per schadegeval.

PREMIE

€ 250 per jaar (premie is fiscaal aftrekbaar)

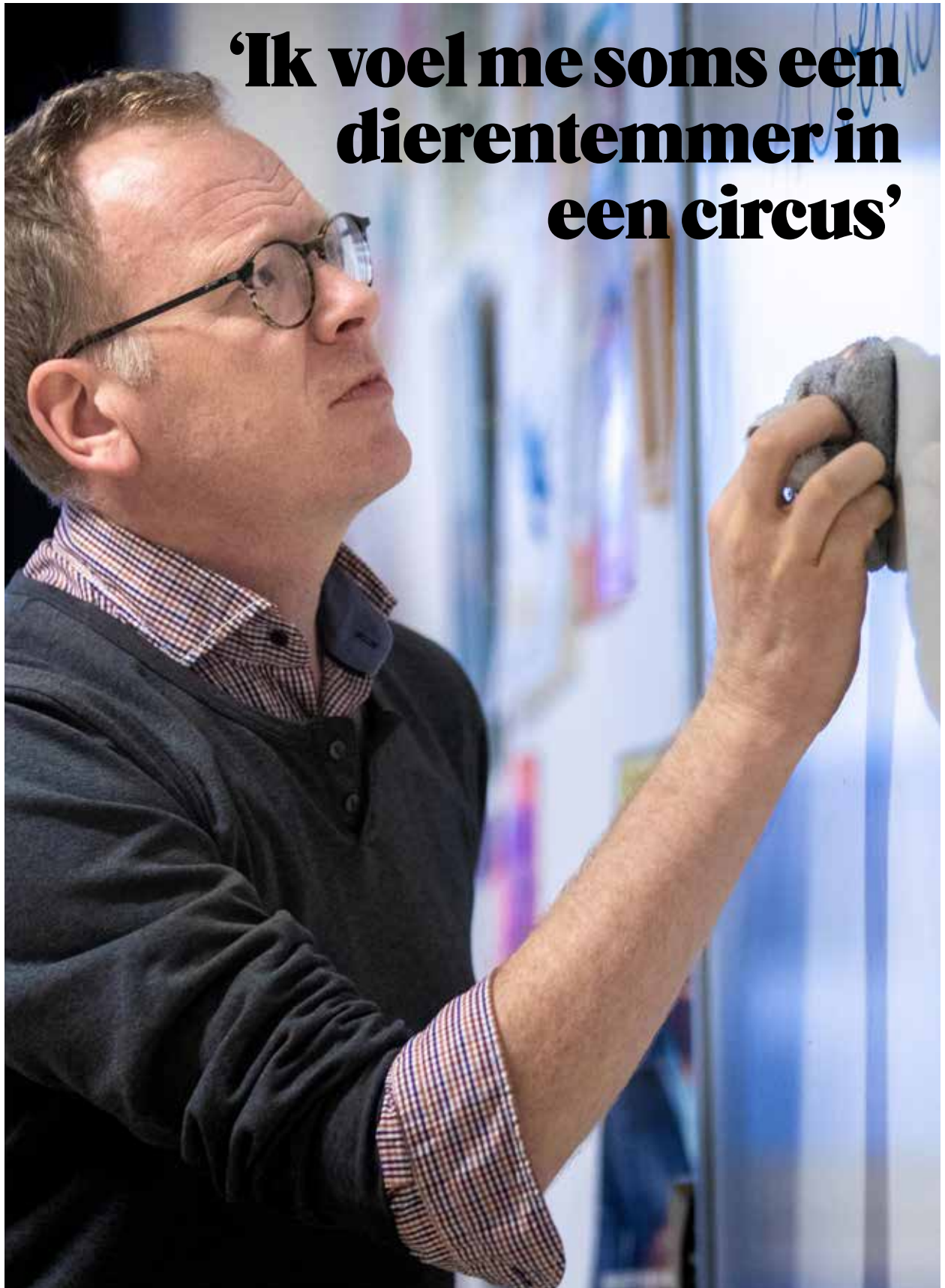
HOE INTEKENEN?

Gebruik het inschrijvingsformulier dat u vindt op www.journalist.be

DE WISSEL

De Journalist gaat op bezoek bij gewezen collega's, die de journalistiek bewust vaarwel zegden. Wat dreef hen daartoe en hoe vergaat het hen? En hoe kijken zij vandaag naar ons metier?

LODE DELPUTTE (50) GEEFT HALFTIJD S LES AAN ATHENEUM BRUSSEL

© Olivier Matthys

‘Eind 1993 ben ik begonnen bij *De Morgen*, dat was nog onder hoofdredacteur Walter De Bock. Eerst sprong ik in op eindredactie, onder meer op cultuur en de bijlage *Café des Arts*. Bij de buitenlandredactie hadden ze op zeker ogenblik iemand nodig die Spaans kon. Nu wou het toeval dat ik die taal gestudeerd had. Ik heb de kans dus met beide handen gegrepen en ben beginnen te schrijven over Latijns-Amerika. Er zijn jaren geweest dat ik vijf keer naar daar kon. Ik heb er heel veel fijne reportages mogen maken.’

‘Geleidelijk aan is de krantenwereld veranderd. Je kreeg de digitalisering, 09/11 enz. Op een bepaald moment had ik het gevoel dat de geopolitieke aandacht voor Zuid-Amerika sterk verminderde. Om toch voeling te houden met mijn passie ben ik rond 2008 boeken gaan schrijven. Eerst over Cuba en twee jaar later over Brazilië.’

‘Ongeveer in diezelfde periode ben ik mij ook gaan bezighouden met de begeleiding van Ibrahim, een jonge Brusselaar van Turkse afkomst. Ibrahim had een TSO-diploma op zak, maar wilde in Leuven Sociaal Werk gaan studeren. Ik hielp hem zijn Nederlands en algemene kennis bij te spijkeren, waarna hij zijn studies met succes kon voltooien. Ibrahim zei me ook dat ik les zou moeten geven: *Ik wou dat ik leraars zoals jij had gehad*. Dat is in mijn hoofd blijven spelen. Tenslotte had ik Romaanse Filologie gestudeerd, hoewel ik niet de lerarenopleiding had genoten.’

LODE DELPUTTE

VROEGER

› *De Morgen*

NU

› *De Morgen* (halftijds)

› Atheneum Brussel (halftijds)

‘In mei 2014 had ik plotseling een rare mix van oververmoeidheid en demotivatie. Geen burn-out, zei de dokter, maar toch een soort van *early warning*. Dat was op het moment dat *De Morgen* van de Arduinkaai in Brussel naar Kobbegem verhuisde. Ik vond dat een grote aanpassing. Het was mij ook niet zo duidelijk wat er zou gebeuren met de buitenlandredactie. Zo kwam ik op het idee om tijdscrediet op te nemen. Ik werkte al 20 jaar bij *De Morgen* en zat bijna letterlijk in het midden van mijn leven. Ik begon mij vragen te stellen: waar kom ik vandaan, waar sta ik nu, waar wil ik heen? In Zuid-Amerika had ik veel jongeren gezien die het moeilijk hadden. Door Ibrahim gingen mijn ogen open: ook in Brussel waren, alle proporties in

ZE HEBBEN SPECIAAL VOOR MIJ EEN VAKJE JOURNALISTIEK GECREËERD. DAAR MAAK IK VEEL RECLAME VOOR DE KRANT

acht genomen, de uitdagingen groot. Zelf stelde ik vast dat ik in een bevoorrechte omgeving zat, met vooral collega's uit de middenklasse met bedrijfswagens en zo.’

‘Toen kreeg ik de kans om een jaar stage te lopen bij Atheneum Brussel. Die school ligt in het hartje van de Dansaertwijk, maar heeft een erg gemengd publiek. Een staalkaart van Brussel zeg maar – met zowel kinderen uit kansrijke als uit kansarme gezinnen. Ik kwam er achter dat er in de hoofdstad een gigantische sociale, maar ook levensbeschouwelijke kloof gaapt. Ik vond het fijn om die jongeren te zien evolueren, te horen wat hen motiveerde. Ik was van plan een sabbatical te nemen en het een jaar op mijn gemak te doen. Het tegendeel is waar geworden: ik moest de lerarenopleiding aan de

VUB combineren met de uitdagende job van leraar. Er komt ongelooflijk veel kijken bij een beroep waarvan je, als je het niet kent, misschien in de eerste plaats denkt aan veel vakantie. Je moet een beetje socioloog zijn, een beetje psycholoog. Je moet administrator en manager zijn en uiteraard ook vakleraar. Je moet de leraar in jezelf vinden.’

‘Ik geef Nederlands in het derde jaar ASO, Frans in het vijfde en het zesde en ze hebben voor mij speciaal een vakje Journalistiek gecreëerd. Daar maak ik veel reclame voor de krant. (*lacht*) Toegegeven: soms voel ik mij een dierentemmer in het circus. Je moet *performen*, je moet het interessant maken en bevattelijk. Soms denk ik: gelukkig ziet geen van mijn vroegere collega's mij hier staan. Het helpt dan wel als je kunt zeggen dat je in Zuid-Amerika bij de guerrilla bent geweest en ooit nog bij Fidel Castro. Je moet verhalen aanbrengen die uit het leven gegrepen zijn.’

‘Ik heb alles aan *De Morgen* te danken. Ik heb er de meest interessante mensen ontmoet en ik blijf journalistiek erg boeiend vinden. Toen An Goovaerts en Lisbeth Imbo (*de toenmalige hoofdredactie, red.*) mij vroegen of ik terug naar de krant wou komen, heb ik niet geaarzeld. Maar liever deeltijds, want ik had de smaak van het onderwijs te pakken.’

‘We zijn nu vijf jaar verder en ik combineer nog altijd twee parttimes. Ik schrijf vooral voor de weekendkrant en mag dat van thuis uit doen. Ik sta wel elke dag om halfzeven op – niet het ritme van de modale journalist. Ik heb het gevoel dat ik harder moet werken dan vroeger, al is het toch fijn om halverwege de week van werkgever te veranderen. Ik ben blij dat ik met elk been in iets anders sta, ook al worden die benen samen zwaarder belast. Ik zou het anderen zeker aanbevelen; in het onderwijs kunnen we alle krachten gebruiken.’

Opgetekend door Jean-Paul Mulders

Frans Rombouts is overleden, 68 jaar oud. Hij was hoofdredacteur van *Horecamagazine.be*, erkend als beroeps-journalist bij de vakpers en in die hoedanigheid plaatsvervangend lid van de Erkeningscommissie voor beroeps-journalisten. De VVJ waardeert en dankt Frans voor zijn altijd minzame inzet voor de journalistieke zaak.

Een dikke proficiat aan **ROBtv**, dat op 15 november zijn 25ste verjaardag vierde. Op 15 november 1993 presenteerde Dirk Lesaffer het allereerste journaal op de Oost-Brabantse televisiezender. Hoofdredacteur **Dirk Roelens**: 'Gemiddeld halen we op dit ogenblik zo'n 70.000 kijkers per dag, wat veel is voor een regio met om en bij 500.000 inwoners.'

Intussen hebben **AVS** (regio-omroep Oost-Vlaanderen) en **RTV** (regiozender voor Mechelen en de Kempen) een opmerkelijk partnership gesloten. Ondanks hun verschillende regionale dekking gaan ze zowel op redactioneel als commercieel vlak samenwerken. Zo bundelen ze de krachten in het nieuwe kanaal **TV PLUS**, dat focust op infotainment en entertainment.

Hilde Van Malderen keert half januari terug naar een oude liefde: het voetbal. Ze wordt communicatie- en PR-manager bij eersteklasser Antwerp. Hilde was tot nu hoofdredacteur van *Visie*, het tweewekelijkse blad van beweging.net, ACV en CM.

Karin De Ruyter wordt ombudsvrouw van *De Standaard*. Zoals voorganger Tom Naegels zal ze in alle onafhankelijkheid opereren, aldus *DS*-hoofdredacteur Karel Verhoeven. De Ruyter zal ook een wekelijkse column schrijven over redactionele aangelegenheden.

Nog bij *De Standaard* vertrekt **Anni Van Landeghem**, chef Opinie, eind dit jaar met verdiend pensioen. Anni, die ook een tijdje adjunct-hoofdredacteur was, is door haar collega's in het Gentse STAM in de bloemetjes gezet.

Na een kleine drie jaar stopt **Chantal Pattyn** als cultuurmanager van de VRT. Ze wil zich concentreren op Klara en de digitale plannen van het radionet.

Zoek **Kristof Aerts** dan weer niet langer bij *Het Laatste Nieuws*, waar hij 16 jaar aan de slag was. Kristof werkt nu als communicatiedeskundige bij het parket van Antwerpen.

Bij de VRT vertrekt tv-verslaggever **Luc De Smet** (65) met ruim verdiend pensioen. Luc begon in 1975 voor de openbare omroep te werken, stapte in 1990 over naar vtm om in 2009 terug te keren naar de VRT. Goed voor een journalistenloopbaan van nagenoeg 45 jaar.

Collega **Lucas Vanclooster** brengt op vrt nws een mooie hommage aan leven en werk van Luc, beelden van een cameratest eind jaren 70 inclusief. Luc De Smet was

overigens geruimte tijd ook bestuurslid van de VVJ — een engagement waar we hem nu al fors voor bedanken. Ook in de Raad voor de Journalistiek is hij een actief lid.

Roularta verliest een journalistieke steunpilaar. **Désirée De Poet**, hoofdredacteur van *De Apothekeer* en *HealthCare Magazine*, verlaat zelfs de stiel en gaat voor het VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek) in Mol werken. In het totaal werkte Désirée een kwarteeuw jaar als journaliste, waarvan zowat de helft voor *Gazet van Antwerpen*.

De prijs voor de meest journalistonvriendelijke uitspraak van de maand gaat deze keer naar de Italiaanse **Vijfsterrenbeweging**, de grootste regeringspartij in Italië. Volgens partijleider **Luigi Di Maio**, tevens vice-premier, "is de echte plaag van het land de overgrote meerderheid van de intellectueel en moreel gecorrumpeerde media". Journalisten die de Vijfsterren-burgemeester van Rome hadden bekritiseerd, noemde Di Maio nog "laagbijdgedrongse jakhalzen".

Di Maio & Co. dreigen er nog mee de overheidssteun aan kranten te verminderen, wat vooral kleinere publicaties zou treffen. Op de staatsomroep **RAI** heeft de Vijfsterrenbeweging veel minder kritiek, nadat ze erin is geslaagd daar diverse eigen mensen neer te poten.

De Tijd een saaie krant? Think again. Liefst 18 prijzen sleepte het dagblad in de wacht bij de verkiezing van de **European Newspapers of the Year**, een wedstrijd voor de mooiste vormgegeven kranten in Europa. *De Tijd* kreeg *awards of excellence* in onder meer de categorieën voorpagina, fotografie, infografiek en typografie. Aan de competitie namen 182 kranten uit 25 landen deel.

De **Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling** (FRDO) reikt opnieuw zijn jaarlijkse persprijs uit. Het doel is berichtgeving te belonen die specifieke aandacht heeft voor duurzame ontwikkeling – een doelstelling die de Verenigde Naties en ook ons land zich tot de hinnen hebben gemaakt. Thema dit jaar, een verkiezingsjaar, is hoe de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen doordringen tot politiek beleid, politieke intenties en politieke communicatie.

Komen in aanmerking: journalistieke bijdragen in printmedia, audiovisuele media en internetmedia, alsook boeken. De prijs kan oplopen tot 2.000 euro voor een tekstbijdrage, en tot 5.000 euro voor een audiovisuele of multimedialbijdrage. Geïnteresseerden kunnen een inschrijvingsformulier vinden op de website van de FRDO: www.frdo-cfd.be/publicaties. Hun inzending moeten ze voor 15 januari 2019 mailen naar **Koen Moerman** op koen.moerman@frdo.be.

Bijna twee op de drie **vrouwelijke journalisten** wereldwijd

zijn ooit het slachtoffer geweest van online misbruik. Dat alarmerende cijfer heeft de Internationale Federatie van Journalisten (IFJ) bekendgemaakt naar aanleiding van de Werelddag tegen geweld op vrouwen op 25 november. Het misbruik gaat van seksistische commentaren over stalking tot bedreigingen met verkrachting of moord.

Even alarmerend is dat 63% van de slachtoffers aangeeft angst- of stressgevoelens over te houden aan de bedreigingen. 38% zegt sindsdien toe te geven aan zelfcensuur, 8% liet intussen de job voor wat ze is. De **IFJ** lanceerde een specifieke campagne over het thema: *Stop trolling women journalists*.

De **Brusselse rechtbank** heeft *Bruzz* veroordeeld tot het plaatsen van een recht van antwoord van Vlaams Belang, nadat het magazine die partij een 'bedreiging voor de democratie' had genoemd. 'Laat alle partijen deelnemen aan de verkiezingen, maar ga niet in zee met partijen die de democratie bedreigen', schreef **Steven Van Garse** over het VB in een edito op 16 mei.

Waarop VB'ers **Tom Van Grieken** en **Dominiek Lootens** in hun recht van antwoord: 'Nooit bedreigde VB de democratie. Dat gesubsidieerde bladen actief meewerken aan een cordon tegen een democratische partij, is pas een bedreiging voor echte democratie.' En wij maar denken dat het recht tot antwoord niet was uitgevonden om politieke discussies te beslechten...

Véronique Goossens (48), tot voor kort schermgezicht van Kanaal Z, wordt op 1 maart hoofdeconoom bij Belfius. Amper enkele maanden geleden werd ze daar nog chieft opinion leader, een job die ze blijft uitoefenen. Véronique is geen econome, wel communicatiewetenschapster, maar in haar 20 jaar als journaliste bekwaamde ze zich fors in economische materies.

Het gaat de goede kant op met de journalistieke **arbeidsmarkt in Nederland**, meldt ons Nederlandse zusterblad *Villamedia*. In augustus zaten 1.282 journalisten thuis met een werkloosheidsuitkering. Dat is ongeveer evenveel als zes jaar geleden, toen de werkloosheid bij journalisten explosief begon te stijgen. Op een totale arbeidsmarkt van 18.000 journalisten krijgt 7,1% nu een werkloosheidsuitkering. Twee jaar geleden was dat nog 10,4%.

Vooraf het voorbije jaar ging de werkgelegenheid erop vooruit. Het aantal Nederlandse journalisten met een werkloosheidsuitkering is sinds september 2017 met ruim 21% gedaald. Toch waarschuwt *Villamedia* voor misplaatst optimisme: de verborgen werkloosheid bij **freelance-journalisten** blijft immers heel hoog.

Sara Vercauteren van Mediaaan (moederbedrijf van onder meer VTM, Q2 en Q-Music) is verkozen tot de beste woordvoerder van het jaar. De jury omvatte ook nu weer collega-woordvoerders en journalisten. Eerder dit jaar publiceerde Sara het boek *Geen commentaar* met tips voor woordvoerders.

Veva Daniels van het Agentschap Wegen en Verkeer werd verkozen tot beste nieuwkomer in het woordvoerdersvak. Zij is inmiddels iets meer dan twee jaar actief bij de Vlaamse Overheid. Beide laureaten werden in de bloemetjes gezet op de Nacht van de Woordvoerder in Gent, een initiatief van de Stichting Corporate Communicatie.

De redactie van VRT NWS heeft een nieuwe redactieraad verkozen. **Peter Decroubele** blijft aan als voorzitter, **Luc Pauwels** is de nieuwe ondervoorzitter. De VRT-redactieraad omvat 18 leden en vertegenwoordigt de komende twee jaar de hele nieuwsdienst in het regelmatige overleg met het college van hoofdredacteuren.

De voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van Limburg, **Tony Heeren**, heeft er mee bedreigd alle persfaciliteiten van alle journalisten in te trekken voor alle Limburgse rechtscolleges, van zodra nog één nieuwsmedium ongepast focust op het privé-leven van een Limburgse magistraat. De rechtbankvoorzitter viseert daarmee berichten die zijn verschenen over onderzoeksrechter **Joris Raskin**, die het Belgische voetbaldossier onder zijn hoede heeft. Raskin lag een tijdje onder vuur omdat hij het onderzoek onvoldoende onpartijdig en deskundig zou aanpakken.

De **VVJ** en de **Raad voor de Journalistiek** tekenden bij rechtbankvoorzitter Heeren verzet aan. Ze vroegen hem het ongenoegen te concretiseren in de vorm van een formele klacht bij de Raad, veeleer dan een volledige beroepsgroep te gijzelen. Daar ging de magistraat niet op in. Hij zegt te rekenen op een proactiever optreden van de Raad voor de Journalistiek om problemen als dit te vermijden.

Waar zijn toch die kranten gebleven die zo gretig werden geraadpleegd in de leeszalen van het federale parlement, merkte VTM-journalist **Dirk Van den Bogaert** kort geleden op. En jawel, Kamer van volksvertegenwoordigers en Senaat bleken hun krantenabonnementen te hebben opgezegd. Volgens Kamervoorzitter **Siegfried Bracke** (N-VA) is dat goed voor een besparing van een kleine 10.000 euro. De parlementsleden kunnen de kranten wel nog digitaal lezen.

Minister van Buitenlandse Zaken **Didier Reynders** (MR) heeft gepleit voor een betere bescherming van journalisten wereldwijd. Hij deed dat op 2 november, de Internationale dag tegen straffeloosheid van misdaden tegen journalisten. Volgens Reynders staat ook in Europa de persvrijheid meer en meer onder druk, met onder meer enkele drieste moordaanslagen op journalisten.

STEUN DIEPGRAVENDE JOURNALISTIEK

Feiten laten zich niet altijd even makkelijk blootleggen.
Meer nog, soms worden ze moedwillig verborgen gehouden.
Om écht diep te graven hebben journalisten dan ook extra tijd
en middelen nodig. Het Fonds Pascal Decroos geeft hen die.
Steun het Fonds en help zo journalisten de feiten naar boven spitten.

www.fondspascaldecroos.org/doneer

FONDS PASCAL DECROOS
VOOR BIJZONDERE JOURNALISTIEK

Het Fonds Pascal Decroos is een project van Journalismfund.eu vzw

 Vlaanderen
verbeelding werkt